Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

Адолат

1996 йил, 6 июль, № 26 (65).

• ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ
• СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА
• ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ 22 ФЕВРАЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси

• 1996 йил — Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОН ДЕЙДИКИ...

• Қарши қалъасин забт этиб, музаффарлик туғи бирла қайтар эдим. Кечда Кўкбулоққа етиб, шу ерда тунамоқни ихтиёр этдик. Навкарларни хонадонларга тақсимлаб, ўзимиз сой бўйида яшил чодир тикдик.

Субҳидам атрофга разм солмоқда эдим. Иттифоқо, бир аёл кишининг от етаклаб, сой томон кетмоғига назаримиз тушди. Шунда бизни ўй чўлғади. Мулозим йўллаб, ул ожизанинг эркагини топдириб келтирдик. Савол айладик:

— Нечук, завжангизни от суғорғали йўллайсиз? От суғормоқ эркак кишининг хизмати-ку?!

— Соҳибқирон, —жавоб айлади ул киши, — от боқиш ҳам, от суғориш ҳам эркакнинг юмуши эконини биламан. Аммо уйимга қоплонисифат тўрт навкаринг тушибдир. Уларнинг ниятин билмасман. Шул боисдан аёлимни от суғормоққа йўллаб, уйда қолган икки бўйдор қизимни қўриқламоқ истадим...

Биз мулоҳазага берилдик. Ва ўз хатойимизни англаб, ҳамишаликка қарор бердик: бундан буёғинда навкарлар хонадонларга жойлаштирилмасин. Навкарларим яланг ўтлоқ ва сувлоқ жойларда чодирларда умргузаронлик қилишсин.

Кўкбулоқ қишлоғига қуёш мўраламасданоқ навкарларни хонадонлардан чиқариб, чодирларга жойладим ва шу тариқа эл осойишталигини таъмин этдим...

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 5 июль куни Германиянинг «Даймлер-Бенц» концерни бошқаруви аъзоси доктор Клаус Мангольд раҳбарлигидаги делегация аъзоларини қабул қилди.

Президент Ислом Каримов меҳмонларни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, мустақил Ўзбекистон ва Германия ўртасидаги амалий ҳамкорлик алоқалари айниқса «Даймлер-Бенц» концерни билан ҳамкорлик бошланганини таъкидлади.

Учрашувда Ўзбекистон билан «Даймлер-Бенц» концерни ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш, хусусан, яқин йилларда корхона очиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Қабулда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов, Бош вазир ўринбосари Бахтиёр Ҳамидов иштирок этди.

Суҳбат чоғида Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Райнхард Биндзайл ҳозир бўлди.

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ПРЕЗИДЕНТИ УИЛЬЯМ ЖЕФФЕРСОН КЛИНТОН ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент жаноблари,

Шахсан ўз номимдан ва Ўзбекистон халқи номидан Ўзбекистон делегацияси Қўшма Штатларда бўлган пайтида кўрсатилган мислсиз ҳурмат-эҳтиром учун самимий миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсиз.

Биз АҚШ маъмурияти томонидан ўзимизга кўрсатилган катта эътиборни юксак қадрлаймиз.

Сиз билан бўлган учрашув натижаси, жаноб Президент, улкан аҳамиятга эга булиб, нафақат Марказий Осиё минтақасида, балки ундан ташқарида содир бўлаётган воқеаларнинг ҳам ижобий ривожланишига хизмат қилишига аминман.

Ўзбекистоннинг мустақиллиги ва суверенитетини, мамлакатимизда амалга оширилаётган туб демократик ва бозор янгиланишларини қуллаб-қувватлаётганингиз учун Сизга алоҳида миннатдорлик билдираман.

АҚШ давлат департаментида, Мудофаа вазирлиги ва Конгрессида олиб борган музокараларимиз, шунингдек йирик Америка компаниялари вакиллари билан учрашувимиз чоғида эришилган аҳдлашувлар бизнинг сиёсий, савдо-иқтисодий ва ҳарбий соҳаларда стратегик ва ўзаро фойдали ҳамкорлигимиз учун кенг имкониятлар очиб беради.

Тинчлик ва барқарорликни таъминлашда, экстремизм, терроризм ва наркобизнесга қарши курашда жаҳоннинг турли минтақаларида, жумладан Марказий Осиёда ҳам таранг вазият ва қарама-қаршиликлар келиб чиқишининг олдини олишда шахсан Сизнинг ва АҚШ маъмуриятининг саъй-ҳаракатлари бугунги кунда Ўзбекистонда ва бутун минтақада кенг қуллаб-қувватланмоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, жаноб Президент, Сизга мустаҳкам сиҳат-саломатлик ва фаолиятингизда янги-янги муваффақиятлар ҳамда Қўшма Штатлар халқига осойишталик ва равнақ тилашга ижозат бергайсиз.

Камоли эҳтиром ила,

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ Б. Н. ЕЛЬЦИН ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Борис Николаевич,

Сиз Россия Федерациясининг Президенти юксак лавозимига қайтадан сайланишингиз муносабати билан самимий қутловларимни қабул қилгайсиз.

Сайлов якунлари Россия халқи келажакка катта ишонч билан қараётганини ҳамда Сизнинг демократик ва бозор ислоҳотларини давом эттириш борасидаги йўлингизни қуллаб-қувватлаётганини яққол тасдиқлади.

Сизнинг ғалабангиз Ўзбекистон билан Россия ўртасида таркиб топган дўстона ва тенг ҳуқуқли муносабатлар иккала халқнинг бахт-саодати йўлида бундан буён ҳам ривожланиб, мустаҳкамланиб бораверади, деган ишончимизни кучайтиради.

Муҳтарам Борис Николаевич, шахсан Сизга янгидан-янги муваффақиятлар ва омонлик, Россия халқига эса фароғат ва равнақ тилаб билдирган энг эзгу истакларимни қабул қилгайсиз.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Сиз 1996 йил 23 апрелда ЮНЕСКОда менга совға ва «Шуҳрат» медалини топширганингиздан бахтиёрман. Президент жаноблари, мамлакатингиз ва Сиз томонингиздан кўрсатилган шараф учун Сизга чин қалбимдан ташаккур изҳор этаман.

Амир Темур давлатининг юраги бўлган ва менинг азиз дўстим, темурийлар авлодидан бўлмиш раҳматли Исломбек Худоёрхон туғилган мамлакатнинг миннатдорлик нишонини қабул қилиб олган пайт ҳаётимдаги ҳаяжонли дақиқалар бўлди.

Мен фурсатдан фойдаланиб, бизнинг «Темурийлар даври санъати ва тарихини ўрганиш ҳамда Франция-Ўзбекистон маданий алоқалар уюшмаси» аъзолари номидан, хусусан, уюшма бош котибаси Фредерик Брессан хоним номидан миннатдорлик изҳор этаман. Ф. Брессан хоним мен каби Ўзбекистон тарихи ва маданиятини севади ҳамда ўзини шу тарих ва маданиятни Францияда оммалаштиришга бағишлаган.

Сиз мени тақдирлаган ҳурмат белгиси Амир Темур ва унинг кенг кўламдаги фаолияти тўғрисидаги илмий тадқиқотларим ҳамда изланишларимни давом эттириш ва чуқурлаштиришга руҳлантиради. Сизнинг мамлакатингиз Амир Темур таваллуд топган санани шу йилнинг октябрь ойида катта шодиёна ва ҳурмат-эҳтиром билан нишонламоқчи эканлигидан ғоят хурсандман. Мен 1961 йилда Самарқандда бўлганимда ажойиб кунларнинг бирида шундай воқеа содир бўлишига ишонмаган эдим: қодир аллоҳ.

Сиз менга кўрсатган шараф учун яна бир марта Сизга ташаккур билдиришимга ижозат бергайсиз.

Жаноби олийлари, Сизга бўлган камоли эҳтиромимни қабул қилгайсиз.

Профессор
Люсьен КЕРЕН.
Франция

• Партия ва ҳаёт

АСОСИЙ ТАМОЙИЛЛАР АСОСИДА

Юртимиз мустақиллигига эришилганига ҳадемай 5 йил тўлади. [illegible]

Партиямиз карвони «Адолат» номи билан йўлга чиққан. [illegible]

Аваржон ҒАНИЖОНОВ,
«Адолат» СДП Чуст тумани ва шаҳар партия кенгашининг биринчи котиби.

Бўз туманидаги Юсуфжон Шодмонов номли жамоа хўжалиги деҳқонлари бу йил 970 гектар ерга пахта [illegible]

СУРАТЛАРДА: [illegible]

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

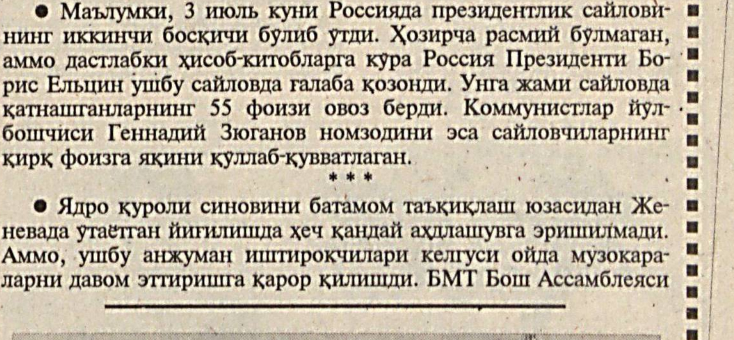

ХАБАРЛАРИДАН

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов 3 июл куни дипломатик корпус ҳамда Тошкентда ишлаётган хорижий журналистлар билан анъанавий учрашув ўтказди.

Ислом Каримов [illegible] Россияда бўлиб ўтган Президент сайлови натижаларидан мамнуният билдирди. [illegible]

Ўзбекистон раҳбари учрашув ниҳоясида журналистларнинг саволларига батафсил жавоб қайтарди.

* * *

• АҚШ Президенти Элгин ҳарбий базасида Саудия Арабистонида рўй берган террористик ҳаракат натижасида ҳалок бўлган 19 америкаликнинг хотирасини эслаб [illegible]

* * *

• Маълумки, 3 июль куни Россияда президентлик сайловининг иккинчи босқичи бўлиб ўтди. [illegible] Россия Президенти Борис Ельцин ушбу сайловда ғалаба қозонди. [illegible] Геннадий Зюганов номзодини эса сайловчиларнинг [illegible] қўллаб-қувватлаган.

* * *

• Ядро қуроли синовини батамом тақиқлаш юзасидан Женевада [illegible]

Алмати шаҳри марказининг кўриниши

мазкур ҳужжат сентябрь ойида имзоланади, деб умид билдирди.

* * *

• АҚШ ҳарбий ҳаво кучларига қарашли реактив самолёт Бангкок шаҳридан Японияга учиб кетаётганида Манилага қўнишга мажбур бўлди. Самолётни оро йўлда қўнишга учувчилар кабинасида пайдо бўлган кучли тутун мажбур этди. 23 нафар экипаж аъзоси ва 7 нафар йўловчи ҳеч қандай азият чекмади.

* * *

• Покистон жанубидаги энг йирик Карачи шаҳрида «Муҳожирлар миллий ҳаракати» фаоллари ва полиция ўртасида тўқнашув рўй берди. Тўқнашув натижасида 11 нафар киши ҳалок бўлди, 20 дан зиёд киши эса яраланди.

* * *

• АҚШ Сенати ҳимоя санкциялари тўғрисидаги қонун лойиҳасига тузатишлар киритди.

Энди ҳарбий хизматчилар террористик хуруж пайтида жанговор ва машқ ҳарбий техникасидан ўт очишлари мумкин. Сенатор Сэм Наннинг фикрича, қонун лойиҳасига киритилган ушбу тузатиш муаммони тўла ҳал қилмаса-да, лекин терроризмга қарши курашда муҳим қадамдир.

* * *

• Мексикада машқ қилаётган Олимпиада жамоаси сафида бўлган икки нафар кубалик боксчилар — Рамон Гарби ва Жоэл Касамэйер Сан-Диего шаҳри яқинидаги чегарага келиб бошпана сўрашди.

Улар ҳозирча келгусида қандай ниятда эканликларини ошкор қилишмаяпти.

* * *

• Исроил Бош вазири Биньямин Нетаньяху Сурия Президенти Ҳафиз Асад билан Дамашқ шаҳрида учрашишга тайёр эканини маълум қилди. Учрашувдан мақсад — икки мамлакат муносабатларини тинч йўл билан ҳал этиш борасидаги музокараларни боши берк кўчадан олиб чиқишдир, деди Исроил Бош вазири журналистлар билан учрашувда.

Исроил ҳукумат раҳбарининг таъкидлашича, учрашувда Яқин Шарқдаги тинчликни сақлаш, Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғидаги Хеврон шаҳри муаммоси ва Жўлан тепалиги билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади.

• Инвестиция ва иқтисод

САРМОЯЛАР ДАРЁСИ ҚАЁҚҚА ОҚАЯПТИ?

Ёки Самарқанд вилояти иқтисодиётига чет эл капиталини жалб этиш, қўшма корхоналар тармоғини кенгайтириш ва улар фаолиятини жонлантириш билан кимлар шуғулланиши керак?

Инвестиция ва иқтисод. Бу икки тушунча бозор муносабатларига ўтилган ҳар бир жамиятда бениҳоя муҳим аҳамиятга моликдир. Европадаги кучли еттилик давлатларининг тараққиётда устунлиги, барқарор ривожланиш омилларини белгилаб бераётган ҳам инвестициялардан фойдаланишнинг ғоят самарали йўллари излаб топилаётганидадир.

Яқинда Самарқанд вилоят ҳокими сармояларни вилоят иқтисодиётига жалб этишни рағбатлантириш ва қўшма корхоналар фаолиятини яхшилаш ҳақида махсус қарор қабул қилди. Хўш, шу чоққача бу соҳада аҳвол қандай эди ва қабул қилинган қарордан кутилган мақсад нима? У вилоят иқтисодиётини соғломлаштиришга қанчалик таъсир кўрсатиши мумкин? Қўшма корхоналардан айримларининг фаолияти билан танишиш бу борада маълум хулосалар чиқаришга ёрдам беради.

«Самжинтекст» Ўзбекистон — Туркия тўқимачилик қўшма корхонаси ишга туширилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Бироқ, юксак технология ва ишлаб чиқариш қувватларининг узлуксиз оширилиб борилаётгани ўз самарасини бермоқда. 1996 йилнинг биринчи чорагида бу ерда 86 миллион 841 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ғоят сифатли ип газламалардан ташқари, салкам 100 мингта бежирим кийим-кечак тайёрланди. Қўшма корхона ўз маҳсулотининг каттагина қисмини жаҳон бозорига олиб чиқмоқда. Чунончи, 1995 йилда экспорт ҳажми 1 миллион 100 минг АҚШ долларини ташкил этди.

Самарқандда телефон алоқаси хизматини такомиллаштиришда «Узданробита» Ўзбек — Америка қўшма корхонаси мутлақо янги истиқболлар очмоқда. 1995 йил давомида вилоят аҳолиси ва корхона-ташкилотларга «Моторолла Америка» фирмасининг қиймати 7 миллион сўмлик 145 та уяли алоқа телефонлари ўрнатиб берилди. Шу йилнинг беш ойида эса кўрсатилган хизмат ҳажми 17 миллион 255 минг сўмликни ташкил этди. Қисқа вақтда шунчалик катта ўсиш-ўзгариш. Демак, қўшма корхона бенуқсон хизмати билан мижозлар ўртасида ишонч қозонмоқда.

Бироқ, вилоят иқтисодиётини соғломлаштириш, хорижий сармояларни кўпроқ жалб этиш, ҳақиқий бозор рақобатини шакллантириш мақсадида тузилган қўшма корхоналарнинг ҳаммаси ҳам дуруст фаолият кўрсатаяпти деб бўлмайди. Сабаблар кўп. Вилоятда иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда яқин вақтларгача ҳукм суриб келган юзакичилик, расмиятчилик, ишбилармон манфаатини менсимаслик каби салбий ҳолатлардан узил-кесил холос бўлингани йўқ. Мамлакатда йирик саноат, ишлаб чиқариш ва хом ашё базасига эга бўлган **Самарқандда шу чоққача 127 қўшма корхона расман рўйхатга олинган. 2 миллиондан ортиқ аҳоли ва ғоят катта ишчи ресурсларга эга бўлган вилоят учун бу дарёдан томчи деган гап, албатта. Шунга қарамай рўйхатдан ўтган ана шу қўшма корхоналарнинг атиги 61 таси ишлаяпти, холос. Шулардан бор-йўғи саккиттаси маҳсулот ишлаб чиқариш билан шуғулланаяпти. 48 таси эса савдо-сотиқ, воситачилик ишлари билан банд. Назорат тариқасида текшириб кўрилганда 17 та қўшма корхона рўйхатда кўрсатилган жойда йўқлиги аниқланди. Мансабдор шахсларнинг расмиятчиликлари ва турли йўллар билан ишга тўсқинлик қилишларидан 20 та қўшма корхона эшигига қулф осилди.**

Самарқанд шаҳридаги «Меҳнат» тикувчилик бирлашмаси базасида очилган «Гарзай Меҳнат Самарқанд» ўзбек-афғон қўшма корхонаси тўрт йиллик ҳамкорликдан сўнг ёпилиб кетди. Хом ашё таъминотидаги доимий узилишлар фойдали ишни барбод қилди. Туризм, транспорт ва савдо хизмати кўрсатишга мўлжалланган «Самлатинтрейд» қўшма корхонаси шу йил март ойида рўйхатдан ўтказилганига қарамай, аллақачон бор бисотини йиғиштириб, думалоқ муҳрини топширди. Нега? Ахир, Самарқандни жаҳон туризми марказига айлантиришда бу каби ташкилотларнинг хизмати, иштироки беқиёс бўлиши керак-ку? Пойабзал тикадиган «Юлдуз» ўзбек-турк қўшма корхонаси бир йилда маҳсулот ҳажмини 10 бароборга камайтириб юборганлигини қандай изоҳлаш мумкин? Бу ерда ҳам хом ашё танқислиги панд берди.

Умуман, хорижий ишбилармонлар билан ҳамкорликдаги беқарорлик, бозор талабларига мос иш юрита олмаслик, эски тақсимотчилик сингари ҳолатлар барҳам топмаётганлиги афсусланарли. Бу аҳволда иқтисодиётимизга сармоя олиб келаётган хорижий ишбилармонларни чўчитиб қўймаймизми? Баъзан, божхона ва солиқ идораларининг текширувлари чўзилиб кетаётгани ҳам ишбилармонларнинг эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Хорижий сармояларни иқтисодиётга кенгроқ жалб этиш нечоғлик муҳим аҳамият касб этишини таъкидлашга ҳожат бўлмаса керак? Дунёдаги энг ривожланган мамлакатлар ҳам инвестициялар дарёсини ўзларига буришга ҳаракат қилишади. Мисол учун, ислоҳотларнинг Хитой усулини муваффақиятли амалга ошираётган Пекин энг кўп — 130 миллиард доллар миқдорида инвестицияни ўз иқтисодиётига жалб эта олди. Гонконг, Малайзия, Сингапур сингари мамлакатлар ишбилармонларининг ҳам бу борадаги ютуқлари ҳавас қилишга арзигулик.

Республикамизда ҳам чет эллик ишбилармонлар билан ҳамкорлик қилиш, инвестицияларнинг эркин ҳаракатини таъминлаш учун барча зарур ҳуқуқий асослар яратилган. Аммо гап шундаки, реал ҳисоб-китоб ва хулосаларга асосланиб иш кўрадиган чет эллик сармоядорларга аниқ иқтисодий жиҳатдан асосланган инвестиция лойиҳалари тақдим этилмаяпти. Самарқанддаги қўшма корхоналар фаолияти бир доирада қолиб кетаётгани, таклиф этилаётган инвестициялар хориж банкларида ўз эгаларини кутиб қолаётганини ҳам асосан шу билан изоҳлаш мумкин. Кўп ҳолларда хорижий ҳамкорларнинг молиявий имкониятлари, хом ашё базасининг етарли ёки етишмаслиги, цехларни техник жиҳатдан қайта қуроллантириш зарурати ҳисобга олинмай, шошма-шошарлик билан шартнома тузилаётганлиги панд бермоқда. Бундан тўрт йил муқаддам «Шарқлифт» Ўзбекистон — Россия қўшма корхонаси тузиш ҳақида келишиб олинганди. Бу борада зарур норматив ҳужжатлар ҳам имзоланганди. Бироқ, қўшма корхонанинг Россия Федерациясидаги муассислари Низомда белгиланган миқдордаги жамғарма маблағини тўлай олишмади. Натижада шартнома ўз кучини йўқотиб, ҳамма ишни қайтадан бошлашга тўғри келаяпти. Лифтсозлик корхонаси ҳовлисида 50 миллион сўмлик тайёр маҳсулот туриб қолаётганлиги ачинарлидир.

Ургут туманининг Навоий номли жамоа хўжалигида Туркия билан ҳамкорликдаги сутни қайта ишлаш корхонаси ҳам ўз фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлди. Чунки, бу ерда чорвачилик хароб аҳволда. Сут етиштириш ўнлаб марта камайтириб юборилган. Натижада қўшма корхона тўла қувватда ишлай олмай зиён кўрган.

Хорижий сармояларни жалб этишда «Бизнес фонд»нинг бизнес лойиҳалари кредит ресурслари билан таъминланиши кўзда тутилган. Аммо шаҳар ва туман ҳокимлари бу имкониятдан етарли фойдаланмаяптилар. **Эътибор беринг, ўтган йили «Бизнес фонд» 56 лойиҳага 45,3 миллион сўм миқдорида кредит ажратди. Бу йил эса 106 лойиҳага 59,1 миллион сўм ажратиш мўлжалланган.** Лекин вилоятнинг Оқтош шаҳри, Нарпай, Каттақўрғон туманлари кредит олиш учун ҳанузгача бирорта лойиҳа тақдим этишмаган.

Вилоятда енгил ва маҳаллий саноат корхоналари оғир аҳволда. Уларни замонавий технология билан қуроллантириш, экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш даражасига етказиш лозим. Шунга қарамай, бу масала ғоят суст ҳал этилмоқда. Хусусан, Покистон билан тери хом ашёсини қайта ишлаш бўйича қўшма корхона ташкил этиш пайсалга солинмоқда.

Хорижий сармояларни қишлоқ хўжалик тузилишига йўналтириш айниқса қийин кечаяпти. Акс ҳолда, рўйхатдаги 127 та қўшма корхонанинг 111 таси Самарқанд шаҳрида жойлашмаган бўларди. Оқдарё, Булунғур, Гўзалкент, Каттақўрғон, Қўшработ, Пайариқ, Пахтачи, Челак туманларида қишлоқ ишбилармонининг мушкулини енгиллаштирадиган бирорта қўшма корхона тузилмаган.

Вилоятда капитал маблағлар қўйилмаси ва қурилиш-монтаж ишлари ҳажмида чет эл инвестицияси миқдори шу йилнинг биринчи чорагида 883 минг сўмни ёки жами капитал маблағларнинг 0,1 фоизини ташкил этган. Қаранг, маҳсулот ишлаб чиқариш билан шуғулланаётган корхоналар тўрт ойда четга 83 минг доллар миқдорида экспорт қилишгани ҳолда четдан олиб келингани, яъни импорт ҳажми 1 миллион 297 минг долларни ташкил этибди. Ана шу рақамларнинг ўзиёқ қўшма корхоналар фаолиятини кескин жонлантириш зарурлигини кўрсатиб турибди.

Шу боис, вилоят ҳокими иқтисодиётга инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш ва қўшма корхоналар фаолиятини яхшилаш ҳақида махсус қарор қабул қилганлиги бежиз эмас. Энди гап қарор ижросида, ишбилармонликни кенг кўламда ривожлантиришда. Ҳозир вилоятдаги ўнлаб йирик саноат корхоналарининг асосий цехлари бўшаб ётибди. «Қизил двигатель», «Сино», «Гелион» заводлари шулар жумласидандир. Уларни техник жиҳатдан қайта жиҳозлаб, жаҳон бозори талабларига мос маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун хорижий инвесторларга тайёр лойиҳалар билан пешвоз чиқиш керак. Қисқаси, вақт кутиб турмайди. Ислоҳотларнинг қудратли оқимида хорижий сармоядорларнинг, ҳамкорларнинг ўз ўрни, иштироки бўлиши керак. Шундагина улуғвор режаларни муваффақиятли амалга оширишнинг, жаҳон бозорига чиқишнинг реал имкониятлари пайдо бўлади.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ.
«Адолат»нинг ўз мухбири.

• «Ғалла — 96»

«КЕЙС» САМАРАЛИ ИШЛАМОҚДА

Касби туманидаги Ҳамза Хўжақулов номли жамоа-ширкат хўжалиги ғаллакорлари бу йилги дон ҳосилини йиғиштириб олиш учун Америка Қўшма Штатларидан келтирилган «Кейс» комбайнларидан фойдаланмоқдалар. Жорий йилда 1500 гектардаги ғаллазорларда ишлаётган 10 та агрегатнинг 3 таси Американинг «Кейс» комбайнларидир. Ғайрат Моманов, Толиб Хидиров, Ҳамза Исмаювлар бошқараётган янги комбайнларнинг иш унуми кунига 10-15 гектарга тўғри келаяпти.

— Комбайнчилар ўрим-йиғимдан олдин республикамиз пойтахтида ташкил этилган махсус курсларда ўқиб келдилар, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Эргаш Турсунқулов. — Бу йил 2700 тонна сара дон етиштиришимиз керак.

Ҳайит Ҳамроқулов, Нурали Ҳақбердиев, Ҳайдар Эшонқулов, Бобоқул Жўрақулов сингари дончилик бригадалари майдонларидаги ҳосил мазкур комбайнлар билан йиғиштириб олинди.

Айни пайтда Нишон, Касби, Муборак, Баҳористон тумани ғаллазорларида ана шундай қудратли комбайнлар ишлатилиб, асосий вазифа ҳосилни нобудгарчиликсиз йиғиштириб олишга қаратилган.

Ш. СУЛТОНОВ,
«Адолат» мухбири.

ҒАЛЛАКОРЛАР ЗАФАРИ

Самарқанд тумани ғаллакорлари 9 минг тонна донни давлатга сотиб, йиллик режани вилоятда биринчи бўлиб уддаладилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 48 центнерга етди. Тумандаги «Зарафшон», «Дўстлик», «Гулистон», «Барака», Фотима Қосимова номли жамоа хўжаликлари ғаллакорлари бу ютуққа салмоқли улуш қўшдилар.

Туманда ғалла ўрим-йиғими давом этмоқда. Давлат омборларига яна 4 минг тонна дон етказиб бериш мўлжалланган.

Шу билан биргаликда ҳосилдан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгорланиб, такрорий экинлар экилмоқда.

Ургут туманидаги «Зарафшон» жамоа хўжалиги миришкорлари зафар маррасини эгалладилар. Давлатга 830 тонна сара дон етказиб берилди. Хўжалик деҳқонлари ялпи хирмонни 1600 тоннага, ҳосилдорликни гектар бошига 50 центнерга етказиш учун ўрим-йиғимни тобора авж олдирмоқдалар.

З. ТЎРАҚУЛОВ.

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ Бўз туманидаги Бобур номли жамоа хўжалигининг Алижон Одилов бошчилигидаги бригадаси ғаллакорлари 26 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, бу соҳада илғорликка эришдилар. Шунингдек, мазкур жамоа деҳқонлари 80 гектар майдондаги ғўзаларни меҳр билан парваришлаб, ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун астойдил курашишмоқда.

СУРАТДА: хўжалик бошқаруви раиси Адашбой Олимов илғор бригада етакчиси Алижон Одилов билан.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

• *Давлатимиз — фахримиз*

ҲАВАС ҚИЛСА АРЗИЙДИ...

Тарих шиддат билан олға бормоқда. Ҳозирги кунларимизнинг ҳар бирида йиллар мазмуни яширинган. Бундан беш йилгина аввал бизлар ҳаммамиз бир қолипга қуйилган «совет халқи» деган номни олиб юрардик. Энди ўз шаклу шамойилига эга, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан тан олинган ўз давлатимиз, ўз тилимиз — ифтихоримизга эгамиз.

Куни кеча набирам 16 ёшга тўлиб, Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг паспортини олиб келди. Кўриб, ҳавас қилдим. У бош устига мағрур кўтарган ҳолда ҳар қанча ифтихор қилса арзийдиган бежирим, чиройли, ҳосиятли ҳужжат эканлиги кўзга яққол ташланиб турибди.

Бир вақтлар мактабда ўқиб юрган кезларимизда «Кўринг, ҳавас қилинг, гражданиман, мен буюк советлар мамлакатининг!» деган сўзлари зўрма-зўраки ёпиштирилган сийқа шеърларни ёдлашга мажбур эдик. Нимасини ҳам кўрардик унинг, нимасига ҳам ҳавас қилардик! Ҳаммамиз бир қозонга тушиб қолганлигимизгами? Ватанимиз тан олинмаганлигига, тилимиз ва динимиздан айрилишга оз қолганлигигами?

Мана энди биз жаҳонга шаҳдам қадамлар билан чиқиб боряпмиз. Электроника ва компьютерлар дунёсига кириб келдик. Жаҳон тили сифатида эътироф этила бошлаган инглиз тилини чуқур ўрганишга тушдик. Ҳолбуки бу нарсаларнинг ҳаммасига собиқ совет тузуми даврида юқоридан туриб, менсимай қараларди. Юртимиз ўғил-қизларининг иқтидори, истеъдоди, зеҳни, қобилияти жаҳондаги бирон бир мамлакат фарзандлариникидан асло кам эмасди. Бу ўринда бир мисол келтираман.

Куни-кеча бир нарсага шоҳид бўлдим. Қарасам, яқин қўшним ўзида йўқ хурсанд юрибди. Қўлида қандайдир бир ҳужжат. Бу қоғоз қўшнимнинг ўғли, ўн олти ёшли Бобур Собировга республикамиз пойтахтида фаолият кўрсатаётган Тил ва компьютер марказидан берилган сертификат экан. Юнусобод туманидаги 12-ўрта мактабда ўқийдиган бу ўсмир ушбу марказда қардош турк мутахассислари қўлида саккиз ой давомида инглиз тилини ўрганибди. Яқинда бўлиб ўтган имтиҳонларда эса тест саволларининг 150 тасидан 149 тасига мутлақо тўғри жавоб бериб, ғолиб бўлибди ва 100 имкониятдан 100 балл олибди. Мустақил Ўзбекистоннинг бешигини келгусида худди мана шундай йигит-қизлар тебратишига асло шубҳа йўқ.

... Қўлимда янги Ўзбекистон фуқаросининг паспортини ушлаб турибман. Ногоҳ мана энди хитоб қилгим келади: «Кўринг, ҳавас қилинг, фарзандиман мен, озод Ўзбекистон мамлакатининг!»

Султон ЖАББОР,
шоир.

• *Президент Фармонлари қандай бажарилмоқда?*

АГАР ЧАНГ, ҒУБОР БЎЛМАСА...

Буюк аллома Абу Али ибн Сино «агар чанг ва ғубор бўлмаса, инсон минг йил яшаши мумкин эди» деган экан. Дарҳақиқат, инсон камолоти у яшаётган муҳитнинг тозалиги, софлигига боғлиқ. Навоий вилоят ҳокимлиги шу йилнинг 23 февралидаги 23 мартига қадар кўкаламзорлаштириш, ободонлаштириш ойлиги ўтказиш ҳақида қарор қабул қилган эди. Бу борада зарур чора-тадбирлар белгиланиб, амалий ишлар қилинди. Бироқ, Навоий туманида тозалик учун етарли иш олиб борилмаяпти.

Туманнинг маркази Кармана шаҳрида 22 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Шаҳарда 46 та корхона ва ташкилот мавжуд. [illegible] Эътиборингизни аввало туман ва шаҳар ҳокимлиги яқинидаги мустақиллик майдонида 3-4 жойда тўпланиб ётган ахлат уюми тортади. Буни қарангки, шаҳардаги 6 ва 9-болалар боғчаларида тарбияланаётган болалар ҳам кўпинча шу ерда ўйнашади. Устига устак «Баҳор» ошхонаси шу атрофда жойлашган. Ёзнинг жазирама иссиғида янада қўланса ҳид таралиб, хўрандаларнинг иштаҳасини бўғмоқда, атрофдагиларнинг ғашига тегаяпти. Шаҳарнинг «Ширин» маҳалласига яқинлашган сайин бундай қўланса ҳиддан кишининг нафаси қайтиб, ўқчий бошлайди. Ҳар 100 метрда уюлиб ётган ахлатхонани кўриб ҳайрон бўласиз. Бундай ташвишли аҳволни Фарҳод қўрғони ва Баҳор кўчасида ҳам кўриш мумкин. 3-5 йилдирки, аксарият кўчаларда ичимлик суви йўқ.

Юртбошимизнинг «Янгисини қурмай туриб, эскисини бузманг» деган қимматли сўзлари бор. Лекин Кармана янги ҳаммом қурилмасдан, эскиси бузиб ташланган. Аксига олиб, ҳозир туман бўйича бирорта ҳам ҳаммом ишламайди. Хўжаликлардаги ҳаммомларнинг эшикларига отнинг калласидай келадиган қулфлар осиб қўйилган.

Шаҳардаги маданият ва истироҳат боғида, Мустақиллик майдонида урушда ҳалок бўлганлар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик атрофларида кишилар қўйларини боқиб, экинларни пайҳон қилиб, дарахтларга зарар етказишмоқда. Кармана шаҳридаги кўчалар, ҳиёбонлар ва кўп қаватли турар-жой биноларининг атрофидаги тозаланадиган майдонлар қарийиб 40 гектарни ташкил этади. Фаррошлар билан тўла таъминланмаганлиги туфайли бу майдонлар тозаланмай қоляпти. «Нарпай», «Маданият», «Зарафшон», Абу Али ибн Сино, А.Навоий номли жамоа хўжаликларидаги қишлоқларда ҳам ахлат уюмлари тобора кўпайиб бормоқда.

Хуллас, аҳвол чатоқ. Кимларнингдир масъулиятсизлиги боис Навоий вилояти ҳокимлигининг тозаликни сақлаш, атрофни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан чиқарган қарори бажарилмади. Бу лоқайдликми ёки?..

Тоза ҳаво — танга даво, дейдилар. Қолаверса, соғлом авлоднинг кафолати ҳам кўп жиҳатдан гўзал турмуш, обод юртга боғлиқ.

Наҳотки, бу ишга мутасадди бўлган раҳбарлар, қолаверса, Навоий тумани ҳокимиятидаги масъул кишилар буни тушуниб етишмаса?

Гулнора САМИЕВА,
«Адолат»нинг ўз мухбири.
Ислом ХУДОЙҚУЛОВ,
ЎзА мухбири.

• *Иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичида*

ҲУНАР БЎЛСА ҚЎЛИНГДА, НОН ТОПИЛАР ЙЎЛИНГДА

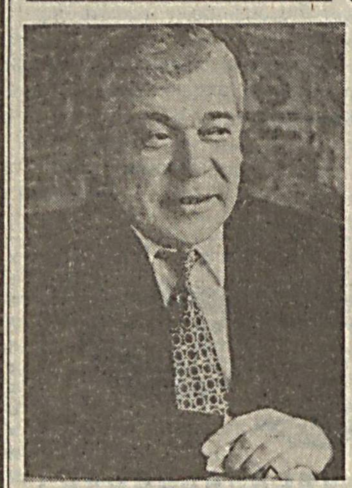

• «Боғдод» дон маҳсулотлари ҳиссадорлик жамиятининг раиси Ҳошимжон Муллаев.

Хўжаликлардан қайтган «Боғдод дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятининг раиси эндигина иш столига ўтирган ҳам эдики, кетма-кет хизмат телефонлари жиринглаб қолди. Бундай пайтларда раис котибанинг хизматига эҳтиёж сезмас эди. Хонада бўлган кезлари сим қўнғироққа ўзи жавоб қайтаришга одатланиб қолганди.

— Мен Фарғона шаҳриданман, — деди Ҳошимжоннинг «лаббай» деган овозини эшитган киши. — Мутахассисларимни яна сизга юбордим. Улар корхонамизда ишлаб чиқариладиган макаронга хом-ашё учун сизнинг жамоангиз билан шартнома тузиб келишади...

Иккинчи сим қўнғироқ — пойтахтдан, аниқроғи, дон маҳсулотлари давлат корпорациясидан экан. Ҳошимжон навбатдаги йиғилиш учун Тошкентдан сўралган ҳамма саволларни қоғозга тиркаб, ўринбосарини чақирди.

— Мана бу рўйхат бўйича зудлик билан маълумот тайёрлаб, Тошкентга, корпорацияга етказиб беринг.

Ўринбосар эндигина чиқиб кетган ҳам эдики, эшик тақиллаб котиба кириб келди. У қўлидаги имзо чекишга тайёрланган ҳужжатларни раҳбарга узатиб, қабулхонада қўшни қишлоқдан келган отахоннинг киришга ижозат сўраб ўтирганлигини айтди.

Ёши улуғ кишиларни жони-дилидан яхши кўрадиган раис котибага койинганнамо қараб қўйди. «Чакки қилибсиз, менинг ҳузуримга келган отахонлар остонада пойлаб қолишмасин демаганмидим», деган фикрни айтишдан ўзини аранг тийиб, чолга пешвоз чиқди.

• Комбинатнинг асосий биноси.

Ўзи анча ёшга кирганига қарамай, чеҳрасидан нур ёғилиб турган бу оқсоқолни Ҳошимжон ўтган йили ғалла ўрим-йиғими қизиган дамларда пайкалнинг бошида кўрган эди. Далага хорма-борга чиққан 3-4 отахон қуёш нурида товланиб турган олтин бошоқларни меҳр ила кузатишди. Шу тобда комбайнлардан араваларга ризқ бўлиб тўкилаётган ҳар бир бўлиқ дон худди дастурхонга қуйилаётган оби нонга ўхшаб кетарди. Эл ризқи, насибасини улуғ тутиб, етиштирилган ҳосилнинг бирор мисқолини ҳам исроф бўлмаслигини дуо айлаб, ғаллазорга келган бу нуроний чоллар билан Ҳошимжон ўшанда анча чақчақлашди. Уларнинг бири оғир уруш йилларини эслаб бир бурда нонга зор бўлинган кезларда ҳам одамларнинг ўртасидан меҳр-оқибат кўтарилмаганлигини, аксинча, янада мустаҳкамланиб борганлигини, бу туфайли кўпгина қийинчилик ва муаммолар даф этилганлигини айтиб берди. Энди эса бутун Ўзбекистон ғалла майдонига айланмоқда, дейишди улар. Ғалла мустақиллиги учун мамлакат бўйлаб алоҳида куч-ғайрат сарфланмоқда. Эл ризқи-насибаси тўлалигича омборлар орқали қайта ишлаш корхоналарига етиб бораяпти. Ўша масъулиятли дамларда ғаллакорларни йўқлаб, ишнинг бошига чиққан оқсоқолларнинг бирини корхонага беҳуда қадам ранжида қилмаганлигини кўнглидан ўтказган Ҳошимжон отахон билан бир пиёла чой устида анча суҳбатлашиб ўтирди.

— Сизга бир таклиф билан келган эдим ўғлим, — деб қолди отахон охири Ҳошимжонга дил ёриб. — Ҳозир қишлоқларда тегирмонлар кўпайиб кетди. Аммо барибир улар янчиган буғдой корхонангизникига тенг келолмаяпти. Боғдод унининг мазасини ҳозир ҳамма билади. Сиз бир савоб ишга қўл уриб, аҳоли қўлидаги буғдойни унга айлантириб берсангиз кўп яхши иш бўлар эди-да!..

Чолнинг таклифини Ҳошимжон обдон торозига солди. Ҳозир қишлоқларда нима кўп, буғдойни ун қиладиганлар кўп. Аммо тегирмонлар отахон айтганидек, унни-унга кепакни-кепакка ҳар доим ҳам бир хилда ажратиб беролмайдику. Комбинатда эса бу хизматни бемалол йўлга қўйса бўлади. Раис бу масалани кўпчилик билан кенгашиб, албатта ижобий ҳал қилишини айтиб, отахонни кузатиб қолди. Кўп ўтмай Фарғонада дув-дув гап тарқалди. Эмишки, «Боғдод дон маҳсулотлари» комбинати янги хизматни йўлга қўйибди. Ҳозир кўпгина қишлоқларда, хонадонларнинг шундоққина ёнида буғдой унга алмаштирилаётган эмиш. Аслида бу бор ҳақиқат эди. Оқсоқол билан бўлиб ўтган суҳбатдан кейин Ҳошимжон мутахассислар билан келишиб, шу янгиликни йўлга қўйди. Корхонанинг ун ортилган машиналари қишлоқма-қишлоқ кезиб, одамларнинг буғдойини унга алмаштириб берадиган бўлди. Ҳа, дегани туяга мадор деганлари шу бўлса керакда. Ҳошимжон тез орада савобнинг тагида қолиб кетди. Унинг яратган қулайлигидан кўпчиликнинг кўнгли ёришди. Дастурхони нонга тўлди.

• Лаборатория бошлиғи Абдуғаффор Қаҳҳоров ўз ходимлари Маҳбуба Шокирова ва Салтанат Абдураҳмонова билан хирмондан келтирилган янги буғдойнинг сифатини кўздан кечирмоқда.

Ҳозирги иқтисодий ислоҳотлар даврида элим деб, юртим деб ёниб яшаётган, ўзининг меҳнати, кучи, қобилияти билан қатор қулайликлар яратаётган бундай фидойи, заҳматкаш кишилар Фарғона вилоятининг Боғдод туманида кам эмас. Аммо Ҳошимжон Муллаев уларнинг орасида ўзининг изланувчанлиги, тиниб-тинчмаслиги, янгиликка ўчлиги билан ажралиб туради. Доимо элини, юртини ўйлайди. Оддий меҳнати билан элу халқининг корига ярасам дейди. Чунки у шу замин, шу тупроқ фарзанди. Эсини танибдики, одамлар хизматида. Аслида Ҳошимжонга дон маҳсулотлари комбинати мутахассислиги иккинчи касб. 1950 йили Боғдод туманида туғилган бу йигитга омад кулиб боқди. 1972 йили Тошкент политехника институтини тугаллаб, олий маълумотли муҳандис ихтисосига эга бўлди. Иш фаолиятини шу йили Тошкент вилоят қурилиш-таъмирлаш трестининг ишлаб-чиқариш бўлимида катта муҳандисликдан бошлади. 1974 йили киндик қони тўкилган юртига қайтиб, Фарғона вилоятининг Боғдод туманидаги механизациялашган кўчма колоннада уста, прораб вазифаларида ишлади. Сўнг бир неча йил бу қурилиш ташкилотига раҳбарлик қилди. Ўша пайтларда унга Боғдод дон маҳсулотлари комбинатини қуриб, ишга тушириш вазифаси юклатилди. Янги иншоот Ҳошимжоннинг ҳаётида муҳим синов бўлди. Туман марказининг шундоққина ёнида, чакалакзорлар ва қамишзорлар ўрнида корхонани тиклаб ишга тушириш учун алоҳида куч-ғайрат сарфланди. Ўша пайтларни эсласа Ҳошимжоннинг кўнгли нурга тўлади. Ҳаёлидан бир пайтлар китобларда ўқиган ривояти ёдига тушади. Унда айтилишича, қадимда бир бой яшаган экан. Унинг мол-мулки ҳар қанча сарфланмасин барибир камаймас экан. Аксинча йилдан йилга ортиб, бойнинг шуҳрати кўпайиб бораверар экан. Етти иқлимга донги кетган бу бойнинг сир-асрорини билолмай кўпчилик лол қолибди. Охири бир донишмандни ишга солиб, бу сирни билиб келишга юборибдилар. Ҳашаматли саройда алоҳида илтифотлардан сармаст бўлган донишманд қайтар чоғида бойдан сўрабди.

• Гиламдўз Мунажат Абдуллаева шу жамоада ишлаётганидан ҳамиша мамнун.

— Ҳурмат-эътиборингиздан бошим осмонга етди. Ҳузурингизга бундай битмас-туганмас давлатга нимaнинг эвазига эришаётганингизни билиш истагида келган эдим. Агар сир бўлмаса мени ундан воқиф этсангиз.

Бой бир зум бошини қуйи солиб ўйга толибди, сўнг майли айтганим бўлсин деганча донишмандга юзланибди.

— Биласизми, мен умр бўйи нонни улуғлаб келаман. Ҳатто унинг ушоғини ҳам ерга тушиб увол бўлишига йўл қўймайман. Шу менинг бойлигимга бойлик, кучимга куч қўшади...

Донишманд бор гапдан элни воқиф қилибди. Аммо кўпчилик бойнинг бу гапларига ишонмабди. Мияси айниган чолнинг бундан бошқа дурустроқ важи йўқ

• *Очерк*

эканми, ахир ноннинг увоғига ҳам одам бой бўладими деб бойнинг устидан кулишибди. Орадан йиллар ўтибди. Бой ўз мулозимлари билан узоқ сафарга отланибди. Олис йўл чўл биёбонларга туташиб кетган экан. Туянинг устида тамадди қилиб кетаётган бой нон увоғини беихтиёр ерга тушириб юборибди. Карвонни тўхтатиб қумлар орасидан уни қанчалик қидирмасин, барибир топа олмабди. Охири бўлмагач, нон увоғи тушган жойни ёғоч билан ўраб, ҳеч ким босиб ўтмайдиган қилиб қўйибди. Сафарда бўлиб, ишларини битириб қайттач, бой ўша нон увоғи тушган жойга сув келтириб, кўчатлар экибди. Нарироққа ҳашаматли бир сарой қурдирибди. Атрофини баланд девор билан ўраб боғу бўстонга айлантирибди. Кунларнинг бирида йўл юриб, дунё кезиб қайтаётган донишманд шу ердан ўтиб қолибди. Чўлнинг ўртасидаги ҳашаматли қасрни кўриб ҳайратга тушибди. Сарой аҳли билан гаплашиб, мўъжизанинг тагига етиш мақсадида қасрга кириб келибди. Йўл юриб, тинка мадори қуриган меҳмоннинг ҳурматини хизматкорлар жойига қўйишибди. Қайтар чоғида хонадон соҳиби унга кимхоб тўн кийдирибди. Донишманд қарасаки, бир пайтлари ўзи суҳбатида бўлган бой унга шунчалик иззат-икром кўрсатиб турган экан. Кетар чоғида бой донишмандга бўлган ҳамма гапни айтиб берибди. Уни тинглаб донишманд оҳ уриб юборибди.

— Ҳа, болам, асли парвардигорнинг ўзи сенинг ризқингни улуғ қилиб яратган экан. Шунинг учун ҳам бойлигинг тўлиб-тошиб, асло камаймас экан, — деб йўлига равона бўлган экан.

Аслида бу бир ривоят. Аммо унинг тагида Ҳошимжон катта бир ҳаётий гапни туяди. Авлод аждодларимиздан мерос бўлиб улуғланиб келаётган неъматлар султони — ноннинг қадрини ҳамиша ўшандай баланд бўлишини истайди. Бу йўлда қилинаётган ишлардан кўнгли тўлқинланади. Ғалла мустақиллиги йўлидаги саъй-ҳаракатларнинг эртанги самарасига катта ишонч билан қарайди. Албатта бу ҳаракат, шунчаки бир оддий иш эмас. Ғалла — дон, элнинг ризқи, нону насибаси. Манаман деган ҳар қандай лаззатли таом ҳам унинг ўрнини ҳеч қачон боса олган эмас. Шунданми, ноннинг меҳнати оғир бўлса ҳам мазаси ширин. Еган сайин егинг келаверади.

• Юлдуз Абдуқодирова бу ерда тикувчилик сирларини эгаллаб, янги касб эгаси бўлди.

Аслида «Боғдод дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамияти мустақилликка тенгдош корхона. Жамоа аҳли бундан бениҳоя тўлқинланади. Комбинат ишга тушган йили бу ерда бор йўғи 370 нафар ишчи-хизматчи фаолият кўрсатарди. Боғдодликлар учун янги соҳа бўлган донни қайта ишлаш корхонасини оёққа турғазиш осон бўлмади. Ҳошимжон Муллаев қишлоқ ёшларига катта ишонч билдириб, уларнинг малакали мутахассис бўлиб етишишларига имконият яратиб берди. Ўша пайтларда Ҳошимжон билан комбинат пойдеворини бирга тиклаган, уни ишга туширишда раҳбарнинг қанотига кирган бу ёшлар эндиликда масъул вазифаларда ишлашмоқда. Ишдан ажралмаган ҳолда олий ва ўрта махсус ўқув юртларида олган билимларини «Боғдод дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятининг имкониятларини кенгайтиришга сарфламоқда.

Умуман, жамоада эндиликда меҳнат қилаётган 600 нафарга яқин ишчи-хизматчининг барчаси шундай: ўз корхонасининг шуҳратини ўйлайди. Унинг ютуқларини бойитиш йўлида тинмай изланади. Комбинат ўз қувватларини ўзлаштирганда унинг ун олиш меъёри 75 фоизни ташкил этар эди. Бу ерда ишлаб чиқаришни тобора ривожлантириб борилиши ҳисобига қисқа фурсатларда жуда катта натижаларга эришилди. Ун олиш меъёри 75 фоиздан 78 фоизга кўтарилди. Тегирмонга буғдойни яхши тайёрлаш, ишлаб чиқариш технологиясига қатъий риоя этиш туфайли амалга оширилган бу янгилик буғдой сарфини бир мунча камайтириш имконини берди. Корхона моддий жиҳатдан бақуватлашди. Биргина ун олиш меъёрининг уч фоиз оширилиши эвазига корхонада бир йилда қўшимча 1125 тонна ун маҳсулотини тайёрлаш таъминланди. Бу ўз навбатида 2000 тонна буғдойнинг иқтисод қилинганини ҳам ифодалайди. Чамалаб кўрилса бу иккита катта хўжаликнинг бир йилда берадиган ғалласи билан тенг.

• Тикувчилик цехининг моҳир чевари Меҳринисо Шарофиддинова касбдошлари Эътиборхон Луқмонова, Инобат Сайфиддинова ва Дилором Қўшоқова билан доимо янги ва сифатли маҳсулотлар тайёрлашмоқда.

— Ўтган йили донадор кепак ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик, — дейди «Боғдод дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятининг раиси Ҳошимжон Муллаев биз билан суҳбатда. — Бу билан транспорт харажатлари икки баробар камайди. Исрофгарчиликка чек қўйилди. Олдин кепакни омборда сақлаш бирмунча ноқулай эди. Бунинг устига уни юклаб, ортиш ва ташиш ўзига яраша ташвишларни ҳам келтириб чиқарарди. Кепак донадор ҳолга айлантирилгач, олдингидек прицепга 2,5 тонна эмас, балки 5 тоннагача сиғадиган бўлди. Корхонамиз билан ҳамкорлик қилаётган, бизга хом-ашё етказиб бераётган хўжаликларни бу янгилик ортиқча харажатлардан сақлаб қолди. Кейинчалик бутун республикага ёйилди.

Биз Швейцариянинг «Бюллер» фирмаси лицензияси асосида қурилган ускуналарни ишлатамиз. Корхонамизнинг технологик жараёнлари асосан пульт орқали амалга оширилади. Шу боисдан ҳам ишлаб чиқариш жараёнини туну кун, узлуксиз давом эттиришга эришганмиз. Тунги сменада ишлайдиганларга учта автобус хизмат кўрсатади. Корхона ҳудудида чойхона, савдо шоҳобчалари мавжуд.

Замоннинг зайли билан қишлоқ кишиларининг ҳаётига саноат кириб келмоқда. Буни кўриб, беихтиёр мамнун бўласан киши. Негаки, қишлоқларимиз қанчалик бой ва обод бўлса юртимиз шунчалик гуллаб яшнайди, фаровонликка эришади. Шуни ҳисобга олиб биз корхонамиз қошида консерва цехини очгандик. Ўтган йилларда унинг ёнига тикувчилик, тўқувчилик цехлари қўшилди. Гилам ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Қишлоқ ёшлари, хотин-қизлар бир қатор янги касбларнинг ҳам эгаси бўлишди.

Ҳиссадорлик жамиятимиз қошида ишлаб турган ишчилар таъминоти бўлими тобора элга савдо хизмати кўрсатишни яхшилаб бормоқда. Эндиликда унинг Бағдод, Бувайда, Риштон ва Сўх туманларида 30 дан зиёд фирмали дўконлари ишлаб турибди. Уларда асосан жамоамизда тайёрланган хилма-хил маҳсулотлар савдога қўйилмоқда. Бўлимнинг бир ойлик савдо обороти 5 миллион сўмдан кам бўлмаяпти.

Ўтган йили биргина шу соҳани ривожлантириш эвазига кўрган соф фойдамиз 5 миллион сўмликни ташкил этди. Туманимиз марказида айни пайтда кечасию кундузи узлуксиз ишлаб турган цехда ҳар куни 3 тоннадан зиёд нон маҳсулотлари тайёрланиб, эл дастурхонига етказиб берилмоқда.

Албатта, ҳар бир қулайлик одамлар манфаатига хизмат қилиши керак. Жамоада бунинг уддасидан чиқилмоқда. Қайта ишловчилар ўзларининг амалий меҳнатлари билан одамларнинг савобини олишяпти. Уларнинг ҳар бири корхонанинг келажагига катта умид боғлаган. Ўтган йили бу ерда мулк шакли ўзгариб, ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди. 9 миллион 400 минг сўмлик акция чиқардик. Унинг 60 фоизи жамоага сотилди. Оддий ишчилар кам деганда 3-4 минг сўмлик акцияга эга бўлдилар.

Дастлабки дивидентларнинг асосий қисми ҳиссадорларнинг таклифи билан корхонани ривожлантиришга ажратилди. Қолганлари ҳиссадорларнинг ўзига берилди. Мулкчиликнинг янги шакли меҳнатга муносабатни тубдан ўзгартирди. Ўз ишининг сўнгги натижасига даҳлдорлик ҳаммада кучайди. Энг муҳими, ишлаб чиқариш суратлари ортди. Ўтган йили хўжаликлардан 26 минг тонна ғаллани қабул қилиб, қайта ишлаган жамоа бу йил 40 минг тонналик хомашёни қабул қилиб олишни мўлжалламоқда. Хўжаликлардан йиғиштириб олинаётган ғалла тўғри корхона омборига келиб тушаяпти. Корхонада ишлар яна қизигандан қизимоқда. Бу ишларнинг тепасида моҳир ташкилотчи раҳбар, ўз ишининг фидойиси Ҳошимжон Муллаев турибди. Демак, «Боғдод уни»нинг шуҳрати янада ортади.

Мурод ҲАЛИЛОВ,
Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Адолат»нинг махсус мухбирлари.
ТОШКЕНТ — ФАРҒОНА — ТОШКЕНТ.

• Смена устаси Атҳам Мирзаев оператор Ёқуб Давлатов билан тегирмоннинг марказий пультида.

• Оромгоҳлар чорлайди

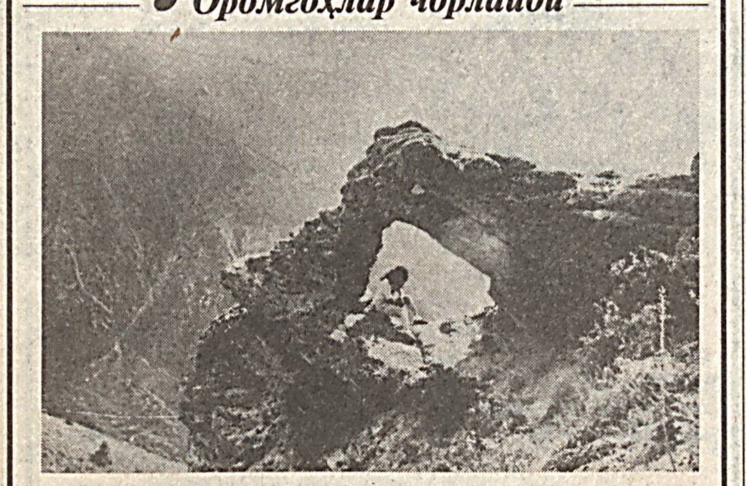

Ўлкамиз табиати гўзал ва мафтункор. Айниқса ҳозирги пайтда ёзги оромгоҳлар янада чирой очиб, гавжумлашган пайт. Чимён тоғ ён бағирларида жойлашган бундай оромгоҳларда айни пайтда шаҳарлик ишчи-хизматчилар дам олиш кунларини мароқли ўтказишаяпти. Тоза ҳаво, зилол сув уларнинг соғлиғига соғлиқ, қувончига қувонч бағишламоқда.

СУРАТДА: яхши дам меҳнатга ҳамдам.

• Соғлом авлод учун
УРГУТДА ДАВОЛАНИШАДИ

Ургутда элнинг саломатлиги ҳақида қайғурадиган кўпчилик раҳбарларга тасанно айтса арзийди. Яқинда бу ерда ҳамма даволаш воситаларини ўз ичига олган мамлакатда биринчи врачлик пункти очилди. Бу Республика Вазирлар Маҳкамасининг «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида» қабул қилган қарорини бажариш йўлидаги ҳозиржавоб иш бўлди.

Вазирлар Маҳкамасининг ягона лойиҳаси асосида қурилиб, жиҳозланган бу врачлик пунктида бир йўла 50 бемор даволаниши мумкин. Бу ерда физиотерапия, физиологик мулажа хоналари, лаборатория, боғлар ҳамда катта ёшдаги беморлар учун кундузги стационар санитар муҳим тиббий хизматлар йўлга қўйилган.

Шу куни Ургутдаги яна бир тиббий муассаса — диагностика — даволаш марказида ҳам ажойиб воқеа юз берди. «Уз БАТ» — Ўзбекистон — Буюк Британия қўшма корхонаси бу марказга, Германиянинг «СИМЕНЕС» фирмасида тайёрланган қиймати чорак миллион АҚШ доллари тиббий ускуналар совға қилди.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

• Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига
СОҲИБҚИРОН СУЛОЛАСИ

Буюк саркарда, давлат арбоби сифатида оламга донғи кетган ҳазрат соҳибқирон Амир Темур тарих зарварақларидан муносиб ўрин олган. Шу боис ҳам Ўзбекистон Фанлар академиясининг Шарқшунослик институтида соҳибқирон шажараси ҳақидаги маълумот сақланаётган Шарофиддин Али Яздийнинг «Зафарнома» асарининг муқаддима қисми асосида 1991 йилда Тошкентда «Амир Темур аждодлари» деган рисоласи нашр этилди. Ушбу рисолада, яъни Али Яздий асарида туркий-мўғул манбаларидагидек туркий қавм ва унинг ҳукмронлиги олдин бошланиб, мўғул қавми эса туркий қавмнинг давоми сифатида қайд этилади. Демак, тарихий манбаларда, жумладан, «Зафарнома» асаридаги шажарада дастлаб бир қанча туркий подшоҳлар, яъни Турк (ёки Ёфаснинг ўғли Ёфас ўғлон), Алмажнахон, Дебодқўйхон, Кўкхон, Алинжахон каби хонлар ҳақида маълумотлар берилгандан, сўнг туркий подшоҳлардан бешинчиси Алинжахоннинг икки эгизак ўғли Тотар ва Мўғул ҳукмронлиги тўғрисида сўз юритилади. Бу ҳақда «Амир Темур аждодлари» рисоласида қуйидагича маълумот берилган: «...Эл кенгаш қурдилар ва Ёфас ўғли Туркни ўзларига бошлиқ қилиб сайладилар. Турклар уни Ёфас ўғлон дер эдилар. У Ёфас фарзандларининг энг тўнғичи бўлиб, жуда оқил, ва ҳунарманд эди... отасининг юртини кезиб бир яхши одобли, жой топди, уни Солонғой деб атадилар, у ерда суви илиқ бир кичик дарё бор, тоғ ва чучук сувли булоқ кўп... ўша жойда яшай бошлади. Ўтов қуриш унинг ихтироларидан, турклар орасида мавжуд лақаблар унинг томонидан (берилган).. Нақл қилурларким, Ёфас ўғлон (Турк) Қаюмарс билан ҳам аср экан. У турк подшоҳларининг аввалгиси бўлган...».

Худди шундай фикрлар Мирзо Улуғбекнинг «Тўрт улус тарихи» асарида ҳам баён этилади. (36—39 бетлар). Шундан сўнг юқорида қайд этилган Туркистон вилоятининг тўрт Алмажнахон, Дебодқўйхон, Кўкхон, Алинжахон каби турк подшолари ҳукмронлиги даври ҳақида фикр билдирилади. Алинжаҳондан сўнг унинг икки эгизак ўғли Тотар ва Мўғул подшоҳлиги ҳақида маълумот берилган. Масалан, «У (Алинжаҳон)нинг эгизак ўғли бўлди ва уларнинг бирига Тотар, иккинчисига эса Мўғул деб от қўйди... Ота вафотидан сўнг ўғиллар аҳилликда эл-юрт сўрдилар. Улар тотар ва мўғулдан иборат икки тармоқ эдилар».

Рисоладаги Мўғулхоннинг набираси Уғузхоннинг диний эътиқоди, туркий қавмларга мансуб ҳукмрон сифатида мўғул қавмларига зид йўл тутиши ҳақидаги маълумотлар анча қизиқарли. Масалан: «Уғузхон шон-шавкатли ва олийҳиммат подшоҳ эди. У бутун сипоҳ, сарой аҳлини ва ўз тарафдорларини ислом динига киритди. Етмиш уч йил давомида амаки ва тоғалари ҳамда уларнинг тобелари билан жанг қилди. Ниҳоят, уларни эл-юртдан қувғин қилди, ҳаммасини тирқиратиб юборди. Улар ул ерлардан машриқ томонга қочдилар. Тотар подшоси уларни қўллаб-қувватлади ва Уғузхонга қўшин тортдилар, (бироқ) Уғузхон (шон-шавкатидан) уларнинг кўнглига ваҳима, қўрқув тушди ва қочиб кетдилар. Уғузхон улар ортидан қувлаб то Чин ўлкасигача борди ва у иқлимни ҳам эгаллади. Натижада тотор ва мўғул эл улуси Уғузхонга эл бўлдилар, у эса барчасига ҳоким бўлди.Талаш шаҳри ва Сайрамдан то Бухоро чегарасигача (бўлган ерларни) ўз қўл остига олди, у (ердан) барча кофирларни исломга киритди...

Ислом дини ва туркий халқлар турмуш-турмуши ривожига сабабчи бир қанча қонунлар яратди. Жамшид Ажам подшоҳлари орасида (қандай бўлса), Уғузхон ҳам турк подшоҳлари орасида шундай эди.

«Амир Темур аждодлари» ҳақидаги рисолада — «Зафарнома» асарининг муқаддимасида қайд этилган ушбу сатрлардан англашилиб турибдики, Уғузхон мусулмон динидаги турк подшоҳларидан бири ҳисобланган. Асарда ўз қавми сифатида элатларига (уруғ-қабилаларига) махсус ном қўйганлиги қайд этилган. Масалан, «Уғузхон турк элатларига лақаблар қўйди ва (улар) ҳозиргача ўша лақаблар билан аталади». Чунончи: уйғур, қанғи, қипчоқ, қорлуқ, халаж ва ҳ. к.

Тарихий манбаалардаги бу каби эътиборли маълумотлардан яна бири Бузунжар подшолиги ҳақида берилган фикрлардир. Бузунжар подшолиги ҳақида берилган маълумотларда мўғул хонларининг барча насли турклардан келиб чиққанлиги айтилади. Масалан, «у (Алонқуво) кўзи ёриб ўғил кўрди... учинчисига Бузунжар (ном берди), қайсиким султонларнинг кенжаси эди ва бутун турк султонлари ундан келиб чиққан. Жаҳонгир (ҳам) унинг насми Мўғул хонлари (ҳам) унинг насмидан». Ушбу маълумотлар турк-мўғул авлодларининг бирлиги ўша даврларда ҳам Олтой, Хун давридаги каби умумий бирликка эгалиги ўрта асрларгача давом этиб келганлигидан гувоҳлик беради. Ушбу ўринда Чингизхон ва Амир Темур сулоласи ҳақида юқорида айтилган фикрларимизни давом эттириб, «Буюк мўғул сулоласи», шунингдек, «Темурийлар сулоласи» каби атамаларга қисқача изоҳ беришни лозим топдик.

Юқорида қайд этганимиздек, «Буюк мўғул сулоласи» турк-мўғул қавми ҳукмронлиги даври десак, тўғрироқ бўлади. Чунки Чингизхон қўл остидаги давлатнинг юзага келишида ва бошқаришда туркий элатларнинг роли ниҳоятда катта бўлган. Чингизхон ҳарбий қўшинлари сафида туркий уруғ қабила - элатлари кўпчиликни ташкил этган. Бу ҳақда «Темурнома» ва «Тўрт улус тарихи» каби асарларда ҳам ишончли маълумотлар берилган. Салоҳиддин Тошкандийнинг «Темурнома»сида «Эмди келдик достони Амир Соҳибқиронга, яъни Амир Темур Кўрагон Искандари сонийга» номли бобида ҳам Амир Темур шажараси берилган. Лекин Амир Темур билан Чингизхон шажарасининг ажралиб кетиш қисмида Темурнинг Қожувли (Қочувли) баҳодирдан олдинги саккизинчи номи Туманахон эмас, балки Торбонхон, Чингизхоннинг Қабулдан олдинги бобоси эса Тумгахон номи билан қайд этилган. Бошқа тарихий манбаларда эса юқорида қайд этганимиздек, Темур ва Чингизхон авлодлари Туманахондан сўнг ажралиб кетади деб қайд этилади. Айниқса, .Мирзо Улуғбекнинг «Тўрт улус тарихи» номли асарида турк хонларининг тарихи анча сермазмун баён этиб берилган.

Асарда қайд этилишича, Туркхондан сўнг турк-мўғул хонлари орасида Қорахон Уғузхон анча машҳур бўлган: «Уғузхон..., Чину Мочин мамлакатлари сарҳадидан то Рус денгизигача, Олтой ва Конқойдан Жайҳун дарёсигача ўз тасаррруфига олгач, барчани худопарастлик (ислом) динига киритишга ҳаракат қилган.

Кўриниб турибдики, «Зафарнома», «Темурнома» ва бошқа тарихий асарлардаги каби мўғул (Чингизхон) авлодининг қадимий даври турк қавмларига бориб тақалади. Чунки Уғузхоннинг бобоси Мўғулхон номи билан аталиб келинган бўлса-да, турк қавми ва султонлари авлодидан эканлиги шажара тарихи ҳақидаги манбааларда яққол кўрсатилган. Шу сабабли тарихий манбааларнинг аксариятида Мўғулондан сўнг ҳам ҳукмдорлар турк ҳақони-султони ёки турк-мўғулҳоқонлари тарзида ёки Амир Темур ва Чингизхон қавмларининг икки алоҳида-алоҳида тармоққа ажралиб кетишидан сўнг ҳам тарихий манбааларда бу икки қавмларининг аралаштирилиб юбориш ҳолати давом этган. Чунки турк қавмлари билан мўғул қавмлари бирбири билан қуда-анда тутинганлар. Чингизлар сулоласи даврида ҳам турк қавмларидан ҳокимлар сони кўпчиликни ташкил этган, мавқеи эса пасаймаган. Дарҳақиқат, баъзи томондан туркий қавмларнинг устунлиги сақланган бўлган. Жумладан, туркий тилнинг мавқеи кенг ҳудудда ошганлиги, мўғул тили билан тенг, ҳатто устун қўлланилиши, туркий-уйғур ёзувининг мўғул қавмлари орасида кенг жорий этилиши кабилар бунга далилдир. Бу ҳақда, айниқса, Мирзо Улуғбекнинг «Тўрт улус тарихи» асарида кенг маълумот берилган. Ушбу асарда бошқа тарихий асарлардаги каби Темурчин (Чингизхон) турк султони сифатида тилга олинади. Чунки дастлабки ҳукмронлик даврида унинг туркий тил, ёзув ва динга (Ислом динига) ҳурмати баланд эканлиги қайд этилади. Шу каби ўзига эл бўлган турк қавмларига эътибор билан қараганлиги, уларга мансаб-лавозимлар берилганлиги айтилади,. Шунинг учун ҳам туркий қавмларнинг Чингизхонга иттифоқ, эл бўлишга мойиллиги ошган. «Тўрт улус тарихи»да бу ҳақда қуйидагича маълумотлар бор.

«Найман халқидан Макрит элининг бир гуруҳи Чингизхонга эл бўлди. Шу иқболли фатҳдан бутун турк қавмлари авлоди ларзага келди. Ҳар тарафдан эл-эл бўлиб кела бошладилар. Улус ва қабилалар селдек оқиб денгизга қўшила бошладилар. Қорлуғ қабиласи бошлиғи Арслонхон биринчи бўлиб... ўз қавму қабиласи, сонсиз лашкари билан эл бўлиб, Соҳибқиронни аъзам Чингизхони муаззам ҳузурига келди. Кейин дилгут ва дайфур улуслари келди ва Чингизхон ҳузурида пойбуслик қилди. Қолган қабилалар ҳам ул шоҳга мойил бўлдилар. Саноқсиз улус сардорлари аждаҳо ва илондек сарой томон совруншлар билан кела бошладилар. Токи ҳоқонга манзур бўлиб, унинг паноҳида хавф-хатарсиз паноҳ топгайлар. Идикут биринчи бўлиб хон хизматига бел боғлади... Уйғур қавмининг подшоҳи Идикут эди...Уйрат, Макрит Жомуко Солжуют, Чуют, Орлот, Барлос, Тойчуит, Дурмон Бахрин, Қўнғирот, Тотор, Қўрғон, Жожирот, Дарьту, Қопкин, Юргин, Жалойир, Қўнғургин подшоҳлари ўз сипоҳлари билан Соҳибқиронга келиб қўшилдилар».

Чингизхон жаҳонгирлигида туркий қавмларнинг кўринарли даражада иштироки бўлган. Айниқса, Чингизхон ўз қардоши АмирТемурнинг тўртинчи бобоси Қорачор нўённи жуда ҳурмат қилган, унга ишонган ва суянган. Шу сабабли у Мовароуннаҳр ва унга ёндош бўлган вилоятларни ишончли ва суюкли ўғли Чиғатойга улашганда унга раҳнамо, маслаҳатчи ва содиқ ёрдамчи сифатда қадрдош дўсти Қорачор нўённи танлади. Чиғатойхон билан Қорачор нўён ўртасида ота-болалик аҳдномасини тузган. Масалан, уни Қорачор нўёнга топшириб:... Менинг тириклик пайтимда мамлакат ва лашкар ишида қандай мақомга эга бўлсанг, мендан кейин Чиғатойхон учун ҳам шу йўлни тутасан!» деди. Уларнинг орасиға ота-болалик аҳдини солди ва икки томон бу аҳдномага имзо чекдилар».

Хуллас, Чингизхон қадимдан давом этиб келаётган Туркхон Ёфас ўғли ёки турк-мўғул қавмлари авлодидан бўлиб, турк-мўғул қавмининг энг сўнгги авлоди ёки турк-мўғул қавмининг мустақил икки қавмига ажралгандан кейинги вакилидир. Шунинг учун ҳозирги мустақил мўғул халқининг шаклланишидаги янги тараққиёт даврини бошлаб берган ҳукмронлардан бири ҳисобланади.

Усмон САНАҚУЛОВ,
доцент.
Улуғбек ДОНИЁРОВ,
Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши котиби, юридик фанлари номзоди.

• Баҳс
СИЗНИ КИМ ДЕБ АТАЙ?..

[illegible]

сўзда қанчалик теран маъно — аёлнинг умр йўлдошига нисбатан меҳри, назокат, аёллик латофати, ҳаё каби аёл зотининг энг нозик туйғулари жамланганини, ифодаланганини таърифламоқчи бўлдим.

—Э, «бегим» — нима дегани бу? Ғалати, эскича сўз экан, эриш туюлади...

Қаранг, ёш қиз-келинларимизда «бегим», «тўрам» сўзларининг маъноси ҳақида ҳатто тушунча ҳам йўқ. «Ҳей», «Ҳов», ёши тенг бўлса «Равшан», «Баҳо», «Русик», «Эдик» — бу сўзларнинг олдида «бегим» сўзининг жаранглашини қаранг. Куёв йигитларимизнинг ҳам ўз умр йўлдошларига қарата «Нилу, Ҳилол, Зари, Уми» деб туришлари-чи?

Раҳматли ота-онам эллик йил бирга яшаб, ўн иккита болани вояга етказиб, эл қаторига қўшганлар. Албатта, уларнинг орасида ҳам аччиқ-чучук гаплар бўлган бўлса керак. Лекин бирор марта уларнинг бир-бирларига «ҳой» деб мурожаат қилганларини эшитган эмасмиз. Дадам онамни «Бузейда» (Биби Зиёда, онамнинг исмлари Зиёдахон эди), онам эса дадамни энг катта опамнинг исмлари билан «Саноат» деб айтишар, кўчадан уйга кирган заҳоти бир-бирларини йўқлашардилар. Биз эса уларни «Тоҳир-Зуҳра»лар деб кулардик. «Қуш уясида кўрганини қилади» деганларидек, ўйлаб кўрсам, мана, биз ҳаммамиз катта бўлиб, турмуш қурдик, келинли, куёвли бўлдик. Ўзимизгина эмас, ҳатто фарзандларимиз ҳам келин ёки куёвнинг отини айтиб муомила қилишмайди. Бир-бирлари ҳақида гапиришмоқчи бўлсалар, «куёвингиз», «келинингиз» деб туришади, катталар олдида исмларини айтишга ийманишади. Бу ҳам ўзига яраша иззат-ҳурмат белгиси, албатта.

Яна битта гап. Ҳеч кимнинг бошига тушмасину, аёл киши вафот этса, умр йўлдоши «гулим» деб йиғлайди. Эркак вафот этса-чи? Яна ўша «билмайман»...

Қош қорайиб, ҳамма уй-уйига тарқагунча ҳам суҳбат мавзуси ўзгармади. Лекин эр-хотин бир-бирига қандай, ким деб мурожаат қилгани маъқул, деган саволга ҳеч ким қониқарли жавоб беролмади.

Сизни ким деб атай...? Сизлар-чи, азизлар, бунга нима дейсизлар?

Шаҳзодахон
ХУДОЙБЕРДИЕВА,
«Адолат» мухбири.

ОНА ЮРТ МАДҲИ

Республикамизда «Ўзбекистон — Ватаним маним» кўрик-танлови давом этмоқда. Кўрик-танловда халқимизнинг етти [illegible]

СУРАТДА: кўрик-танлов қатнашчилари — Республика Ички ишлар вазирлиги ходимлари Ва[illegible] тинимсиз мадҳини тараннум этувчи қўшиқ ижро этмоқдалар.

Ойнаи жаҳонда
8—14 июль

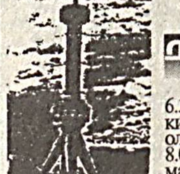

ДУШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Ғазалхон ёшлигим».
9.00 Болалар учун. «Гўзаллик олами».
9.30 «Ишбилармон». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Илҳом чашмалари». Кўрик-танлов ғолибларининг чиқиши.
10.50 «Бола бошидан...». Ёзги соғломлаштириш тадбирлари.
11.20 «Бошсиз чавандоз». Бадиий фильм.
12.55 Ўзбек куйларидан концерт.
13.25 «Абадият қўшиғи». Бадиий-публицистик кўрсатув.
14.00—14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Хотира». «Орзулари бир дунё эди...».
18.35 Футбол шарҳи.
18.50 «Тилга эътибор...».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
21.05 «Миллат». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.35 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телевизион фестивали.
21.55 ЎзТВ хазинасидан. Комил Аваз. «Сақили наво». Видеофильм. 1-қисм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55—00.15 «Тонгларга туташган наволар». Абдурасул Ғуломов.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб» (Мода янгиликлари).
19.15 «Камертон».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.10 «Прайм-тайм».
22.20—23.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ажойиб бошмоқлар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.10 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Улуғ Темур васияти». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзкинохроника»).

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 «Жонли сайёра».
21.50 Эълонлар.
21.55 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.45 — 22.50 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Қўзмунчоқ». Болалар учун дастур.
19.30 «Замин саховати».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Кинематограф».
20.55 «Жаҳон янгиликлари». Халқаро шарҳ.
21.15 Эълонлар.
21.20 «Спорт-тайм».
21.50 «XXI аср технологияси». Эй-Би-Би.
22.15 «Акциядор луғати».
22.30 Эълонлар.
22.35 — 22.45 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Табиат — ҳаёт сарчашмаси». Кинодастур.
9.15 Биржа ва банк хабарлари.
9.30 «Ёшлик» студияси. «Эъзоз».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Сўз». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Абитуриент-96. Математика.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Абитуриент-96. Она тили.

*

12.00 «Кичкинтой»га хат келди.
12.30 «Жонли камалак». Болалар учун фильм.
13.35 «Рақслар оламида».
14.00—14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Алдар Кўса ва бой». Мультфильм.
18.20 «Биламиз-у, аммо...». Телемунозара.
18.55 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автоолам». Телелавҳа.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Келажак уфқлари». Публицистик кўрсатув.
21.35 «Севар ёр». Нодира Султонова куйлайди.
22.00 ЎзТВ хазинасидан. Комил Аваз. «Сақили наво». Видеофильм. 2-қисм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тавфиқ ал-Ҳаким. «Изҳор». Теленовелла.
00.35—00.45 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал (Бразилия).
19.15 «Блиц». Фотокўрик.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар» (хотин-қизлар учун кўрсатув).
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.25—24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тупроқ тилга кирганда». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзкинохроника»).

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Бу ажиб дунё».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Шифокор билан мулоқот».
19.30 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.45 Эълонлар.
19.50 «Санта-Барбара». Телевизон бадиий фильм.
20.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.10 «Шаҳрим — фахрим».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Истеъдодлар ва мухлислар».
22.15 Эълонлар.
22.20 «Океандан океангача». USA-круиз.
23.00 — 23.10 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Биламиз-у, аммо...». Телемунозара.
9.00 «Томоша». Болалар учун фильм-концерт.
9.30 «Кашф этилаётган имкониятлар». Ҳамкорлик самараси.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Оромгоҳлар қўйнида».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Абитуриент-96. Кимё.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Абитуриент-96. Физика.
12.00 «Ассалом, япон тили!».

*

12.35 «Пушчик Прагага боради». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Синфдош». Тележурнал.
18.40 «Комил фарзандлар умидида». Адабий кўрсатув.
19.15 Спорт хабарномаси.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқлар кўрик-танлови.
21.15 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Наманган вилояти.
21.50, «Муҳаббат ихтиёр эт». Ака-ука Амирқуловлар.
22.15 ЎзТВ хазинасидан. Комил Аваз. «Сақили наво». Видеофильм. 3-қисм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Трактор» — «Дўстлик» (ёзиб олинган).
00.40—00.50 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юлдузли механика».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Гиннес-шоу».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «От». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.10 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Ўзбектелефильм» таништиради. «Орол — тақдирим менинг». Премьера.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
22.25 «Уйқудаги гўзал». А. Навоий номидаги Давлат академик Катта театрининг балет-спектакли.
23.40 — 23.45 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультикарусель».
19.00 «Дунё ва болалар».
19.30 «Самарали изланишлар».
20.00 «IV канал эксклюзиви».
20.30 «Маънавият сарчашмалари».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Тошкент оқшомида»
21.55 «Буюк Ипак йўли». Лотерея ўйини.
22.00 «Соҳибқирон салоҳияти». Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган кўрсатув.
22.25 Эълонлар.
22.30 «Кинематограф».
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Нафосат олами». Кинодастур.
9.10 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
9.25 «Али-кичкина». Андижон қўғирчоқ театрининг спектакли.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Само маликаси». Телеочерк.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Абитуриент-96. Биология.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.30 Абитуриент-96. Адабиёт.

*

12.00 «Махтарли рисоласи». Мусиқий дастур.
12.30 «Футбол майдонларида».
12.55 «Чинор остидаги дуэль». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бу дамлар ўхшар эртакка». Болалар учун қизиқарли дастур.
18.45 «Компьютер-шоу». Телемусобақа.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Нурли йўллар». Ўзбекистон темир йўлининг истиқболи.
21.25 Мумтоз мусиқа кечаси.
21.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «МҲСК» — «Нурафшон» (ёзиб олинган).
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Адабий театр. Тўра Сулаймон. «Сайёралар нотинч».
00.20—00.30 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хобби-холл».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Автосалон».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35—00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.55 Янгиликлар.
18.00 Эълонлар.
18.05 «Эстафета». Спорт кўрсатуви.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.00 — 20.35

*

20.35 «Шаҳар ва юлдузлар». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзкинохроника»).

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 23.05

*

23.05 Эълонлар.
23.10 — 23.15 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Ҳамшаҳарлар».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Компьютер-ревю».
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Каталог».
21.05 Эълонлар.
21.10 «02» тўлқинида.
21.25 «Эколот-коктейль».
21.55 Эълонлар.
22.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.30 «Кобра». Телесериал (АҚШ).
23.15 —23.25 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Компьютер-шоу». Телемусобақа.
9.05 «Табобат мўъжизалари». Тележурнал.
9.40 «Юзма-юз». Мулоқот.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Хазинамиз таянчи». Бозор иқтисодиёти ва солиқ.
10.25 «Кўк қуш». Бадиий фильм.
12.05 «Ёшлик» студияси. «Талабалар саҳнасида».
12.35 «Шифо маскани».
12.55 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Инсон қалбига йўл».
13.10 «Хирмон тўлиб тўкилди дон...».
13.40 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар кўрик-танловининг ғолиби Азамат Отажонов куйлайди.
14.00—14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Талаб ва таклиф».
18.30 Болалар учун. «Гулгунчалар».
18.55 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ҳаёт ва қонун». Фуқаролик жамияти ва виждон эркинлиги.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ватанни севмоқ иймондандир...».
21.35 Диққат, премьера: «Ўта олис кеча...». Видеофильм.
22.15 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
22.50 «Саҳна ҳаёти». Тележурнал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Машъал» (Қарши) — «Атласчи» (Марғилон). Ёзиб олинган.
00.40—00.50 Тунги концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Бизнес-уик».
19.00 «Сизнинг имконият».
19.10 «Мусиқа, холос».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Видеогид».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ТВ-II намойиш этади.
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.40—23.40 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чўлдаги тимсоҳ». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».

* * *

18.15 — 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Шоҳсупа сари». Спорт кўрсатуви.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 — 00.05

*

00.05 Эълонлар.
00.10 — 00.15 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Учқун».
19.20 Эълонлар.
19.25 «Монитор-Осиё».
20.05 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.35 Долзарб репортаж.
21.15 Эълонлар.
21.20 «Бизнес-академия».
21.50 «Сиз кутган учрашув». Галина Абиякий концерти.
22.20 Эълонлар.
22.25 «Бу бўстон аро...»
22.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Ғафур Ғулом. «Ҳасан кайфий». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
9.45 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
10.15 «Сирли сандиқ». Телеўйин.
10.55 «Сиздан ўғина, биздан буғина». Бадиий фильм.
12.20 «Таранум». Мусиқий дастур.
12.50—14.20 «Маънавият». Видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Фотиманинг саргузашти». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 «Ҳаётнинг ўзи қизиқ». Қувасой чинни заводида ҳажвчилар билан учрашув. 1-қисм.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё...».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Пойтахт концерт залларида».
21.35 «Қўшиқли юрт фарзандиман». Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия ижод хонасида.
22.10 «Жаҳон ҳафта ичида».
22.25 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.15 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

II

18.00 «Мультфейерверк».
18.10 «Уйинчоқлар растаси».
18.20 Ҳужжатли кино экрани.
19.00 Эълонлар.
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Бангкок-Хилтон».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05—23.45 Видео — «О».

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
17.20 — 22.30

*

Россия давлат телевидениеси
22.30 — 23.00

*

23.00 Эълонлар.
23.05 — 23.15 «Сулола». Телефильм.

IV

10.00 «Чинор» видеоканали:
1. «Дидар».
2. «Рангинкамон».
3. «Айчурек».
11.30 «Савол-жавоб».
12.00 «Гулшан диёрим» («Тошкентнома»).
12.45 Эълонлар.
12.50 «Шалом!».
13.15 Эълонлар.
13.20 — 14.35 Болалар учун фильм. «Боғанч».

***

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Олам ва одам».
19.25 «Эллада».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Спорт-джайдест».
21.20 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.25 «Оқшом учрашувлари».
21.55 «Салом, Франция!»
22.25 Эълонлар.
22.30 Кинонинг олтин асри. «Геракл жасоратлари». Бадиий фильм.
23.50 Эълонлар.
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!».
11.00 «Қишлоқ ҳаёти». Публицистик кўрсатув.
11.35 «Ўта олис кеча...». Видеофильм.
12.15 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
13.05 «Қувноқ стартлар». Саралаш мусобақалари.
13.45 «Ташриф». Дам олиш дастури.
14.15—15.15 «Нурли келажак». Видеоканал.

* * *

17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 «Уйла! Изла! Топ!». Телемусобақа.
18.30 «Ҳаётнинг ўзи қизиқ». Қувасой чинни заводида ҳажвчилар билан учрашув. 2-қисм.
19.05 «Ойнаи жаҳонда...».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Мультипанорама».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Дам олиш концерти.
21.50 «Сиз ёлғиз эмассиз». Бадиий фильм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00—00.30 «Жаҳон киноси юлдузлари». Ким Бессенжер.

II

18.00 «Эртаклар диёрига саёҳат».
18.20 Эълонлар.
18.25 «Ал-Биширнинг орзу-армонлари». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Табиат шифохонаси».
20.10 «Таманно».
20.20 «Транспорт ва йўловчи».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мусиқали майдонча». Ёшлар учун мусиқали кўрсатув.
21.30 «Даракчи».
21.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20—24.00 Видео — «О».

III

16.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
17.00 — 23.00

*

23.00 Эълонлар.
23.05 — 23.30 «Панорама».

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 Эълонлар.
10.35 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 Эълонлар.
12.15 «Парле ву франсе?». Француз тили ҳамма учун.
12.45 Мультфильм.
13.00 «Жонли сайёра».
13.20 «Куин» гуруҳининг концерти.
13.40 Киносалон. «Тўнғинган ота». Бадиий фильм. 5-серия.
15.10 «Иштирок этувчилар» (такрор.).
15.40 «Учувчи шифокорлар». Телесериал. 7 ва 8-сериялар.

*

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультикарусель».
19.00 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
19.15 «Телеташриф».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Бу ажиб дунё».
19.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.00 Киносалон. «Тўнғинган ота». Бадиий фильм. 6-серия.
21.55 «Оқ соя».
22.25 «Клип-танаффус».
22.30 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!».
23.15 Эълонлар.
23.20 «Сенинг вақтинг».
23.50 Эълонлар.
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

• Бизнинг меҳмон

«АДОЛАТ ЙЎЛИ»

Фарғона вилояти прокуратурасининг ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий, адабий-бадиий ҳафтаномаси — «Адолат йўли»нинг 100 сони босмадан чиқди. Газета ўзининг энг асосий вазифаси — вилоятда қонунчиликни ҳимоя қилишнинг аҳволини ёритиш, ҳуқуқ тарғиботи билан бирга, адабий-бадиий асарлар эълон қилиб, журналистиканинг бошқа жанрларига ҳам эътибор бериб, тобора вилоятда оммалашиб бормоқда. Газетага истеъдодли журналист ва ёзувчи Алишер Ибодинов муҳаррирлик қиляпти.

«Адолат йўли» меҳмонимиз бўлар экан, биз муштарийларни қуйидаги айрим мақолалари билан таништиришни лозим топдик.

КУНДОШИНИНГ ЎЙНАШИНИ ЎЛДИРДИ

ёки қариб қуйилмаганлар қилмиши

Сулув ва доно Кумушни кундоши — Зайнаб заҳар бериб ўлдирди... Неча йиллардким, ўзбекнинг неча йигит қизлари шу саҳна манзараси устида кўз ёш тўкади. Зайнабга маломат тошлари отади... Қодирий қаламининг зар қирови тўкилган саҳифалар кимларни ҳаяжонга солмаган, ўйлатмаган?

Биз қаламга олаётган янгиқўрғонлик кундошлар ҳаёти турмуш тарзи эса бутунлай бошқача. Улар бир хонадонда яшаб битта майизни учга бўлиб (бир бўлагини ёстиқдошлари — 67 ёшли «Отабек», яъни С. Мирзаевга беришган) еб келишган. Кенжа хотин — муқаддам икки марта судланган, 40 ёшда қирчиллаб турган Сайднисо Исроилованинг эрига «садоқатли, фидойилиги» шу даражага етдики, ўтган йилнинг 17 декабрь куни кундоши Сожида Эргашеванинг 63 яшар ўйнаши Шокиржон Маматовни уриб ўлдирди. Астаъфуруллоҳ!..

И. ИСҲОҚОВ,
Бувайда тумани прокуратураси терговчиси.
Н.ЗОҲИДОВ,
«Адолат йўли» махсус мухбири.

ДИРЕКТОРМИ, НАШАФУРУШМИ?

Пирхон Саидов директорлик курсисига ўтирдию, ўзига бино қўйди. Кимсан мактаб директори, каттагина ўқув масканига раҳбар. У энди олаётган маошига қаноат қилмай, мўмай пул топишнинг антиқа усуллари ҳақида бош қотирди. Танлаган йўлини жиноят эканлигини англаб етсада, нафси устунлик қилди.

У 2 килограмму 925 грамм нашани сотиш мақсадини кўзлаб, сирли сандиқчага жойладию, оғилхонадаги сомоннинг тагига яшириб қўйди. Унинг хаёлидаги энг хотиржам жой худди ўша ер эди. Афсуски, тозалаш тадбири ўтказаётган туман ички ишлар бўлимининг тезкор гуруҳ ходимларида хонадон эгаси шубҳа уйғотди. Улар ҳамма ерни синчковлик билан кўздан кечирар эканлар, сомон тагидаги сирли сандиқни топиб олдилар.

Сирли сандиқнинг сири очилиб, Пирхон Саидов ўз айбига иқрор бўлди. Нуфузли мактаб директори наҳотки ўз қилмишининг оқибатини ўйламаган бўлса? У сотиш учун тайёрлаб қўйган оғу қанчадан-қанча жиноятларни келтириб чиқаришини, қанчадан-қанча ёшларни йўлдан оздиришини, жиноят кўчасига етаклашини ўйлаб кўрмаган бўлса? Болаларга билим бериш, уларнинг қалбларига эзгулик уруғларини сепишини унутиб қўйган Пирхон Саидов Фурқат тумани судининг ҳукми билан 9 йилга озодликдан маҳрум қилинди.

Р. АКРОМОВ,
Бешариқ тумани ИИБ тергов бўлинмаси ходими, милиция майори.
М.ҒАНИЕВА,
Бешариқ туманидаги 19-мактаб.

ХАЗОН БЎЛГАН УМР

Давлат автомобиль назорати нозири одам уриб юбориб... қочиб кетди. Аммо жазодан қутулолмади.

Тунги соат ўн иккиларда Тошлоқдан Қирғули томон жўнаган «Волга» енгил автомашинаси елдек учиб борар, ҳайдовчи эса йўл белгиларига, машина бошқариш қоидаларига риоя қилмасди. Машинада уч киши, рулда Тошлоқ тумани давлат автомобиль назорати бўлинмасининг маъмурий-амалий ишлари нозири Қодиржон Йўлбарсов, машинани сотиб олган, аммо ўз номига расмийлаштиришга улгурмаган Маъмуржон Комилов ва уларнинг танишии Мадина Абдураззоқовалар бор эди.

Спиртли ичимлик ичган, маст ҳолда бўлган Қодиржон рулни аранг бошқарса-да, тезликка зўр берарди. Қонун-қоидани яхши биларди. Аммо аҳоли яшаш жойида йўлда юриш қоидаларига хилоф равишда соатига 100 километр тезликда бошқариб борарди.

— Қодир ака! Одам уриб юбордик, — деб бақириб юборди Мадина.

Шундан сўнггина Қодиржоннинг кўзи ярқ этиб очилиб, ўзига келди. Нима иш қилиб қўйганини тушуниб, машинани аранг тўхтатишга улгурди. Машинанинг олди қисми билан Марғилон — Қирғули йўлининг 2-километрида пиёда кетаётган шахсни уриб юборганди.

Жароҳатланган йигитнинг аҳволи оғирлигини кўришди. У асфальтда беҳуш ётар, тиббий ёрдамга муҳтож эди, ҳаёти хавф остида эканлиги шундоққина билиниб турарди. Шу дамда йўл нозирига жароҳатланган инсонга ёрдам беришдан кўра милиция ходими эканлиги, вазифасидан ажралиб қолмаслик ширин кўриниб кетди. Бахтсиз ҳодисани ҳеч ким кўрмаганидан фойдаланиб, жўнаб кетди...

Қодиржон Йўлбарсов Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 266-моддаси 2-қисми ва 117-моддаси 2-қисмида кўрсатилган жиноятни содир этиб, саккиз йилга озодликдан маҳрум этилди.

Наби РАҲИМОВ,
«Адолат йўли»нинг махсус мухбири.

• Эл осойишталиги йўлида

«ҚЎРИҚЛАШ» БЎЛИМИ УНУМЛИ ИШЛАМОҚДА

Сариосиё тумани ички ишлар бошқармаси қошида «Қўриқлаш» бўлими ташкил этилганидан кейин «Шарғун» шахтасида, шунингдек, шаҳардаги баъзи корхона ва ташкилотларда рўй бераётган ташмачилик ҳолларига барҳам берилди. Ҳисор тоғлари билан туташ ўрмонларда «Қизил китоб»га кирган жониворларнинг қирилиб кетиш ҳолларига ҳам чек қўйилди.

Яқинда биз Шарғун шаҳрида бўлар эканмиз, «Қўриқлаш» бўлимининг бошлиғи, милиция майори Қурбон Рамазоновни суҳбатга чорладик.

— Яхши меҳнат қилиш учун энг аввало шароит керак, —деди Қурбон ака, — шароити бор жойда иш ҳам, унум ҳам бўлади. Ўтган йили «Қўриқлаш» бўлими биносини қайта таъмирлаб, ходимларимизнинг билим савиясини, касб маҳоратини ошириш мақсадида «Маърифатхона» ташкил қилдик.

Ходимларимиз ўз зиммаларидаги вазифаларни сергаклик билан адо этаётганликлари учун ҳам 1995 йил март ойидан буён қўриқланадиган объектларда майда ташмачилик, ўғрилик ҳолларига йўл қўйилмади. Шу билан бирга ходимларимиз бошқа бир қатор жиноятларни ҳам очишга муваффақ бўлишаяпти. Айтиб ўтиш керакки, бизда шахсий мулкни ўғирлаш ҳоллари кўпроқ учрайди. Мисол келтираман. Шу йилнинг бошларида ходимларимиздан милиция сержанти Ҳайрулла Ашуров, катта сержант Рустам Зиёдуллаев ҳамда старшина Меликул Бобоназаровлар туманнинг Г. Хидиров номли жамоа хўжалигидаги «Газарак» қишлоғидан шу қишлоқда яшовчи фуқаронинг молини ўғирлаб кетаётган Ҳ. Ж. исмли кимсани ушладилар. Мол эгасига қайтарилди.

Илгарилари Шарғун шахтасида ёлланма қоровуллар жалб қилинган бўлса-да, кўплаб ўғриликлар юз бериб турарди. Ҳозир бу ерга 18 нафар ходимимиз бириктирилган. Шу туфайли шахтага қарашли ёғоч омборхонасида, брикет ишлаб чиқариладиган фабрикада ўғриликларга чек қўйилди.

Бизда қўриқланадиган халқ хўжалиги объектлари 27 тадан 47 тага кўпайди.

Юқорида таъкидланган объектлардан 20 таси ҳамда 3 та хонадон марказий пультга уланган. Шу йили яна 15 та халқ хўжалик объектларини ўз қарамоғимизга олишни кўзда тутяпмиз.

Айрим муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, «Тўполанг» сув омбори, «Шарғун» шахтаси ҳамда бир қанча қўриқланадиган объектларнинг оралиғи жуда олис. Хизмат машинаси, алоқа воситаларининг йўқлиги анча қийинчилик туғдирмоқда. Ваҳоланки, шахсий таркибида 120 нафар милиция ходими бўлган бўлинма фаолиятини яхшилашда бу нарсанинг аҳамияти каттадир.

Суҳбатдош:
Ортиқ МАХМАЮСУПОВ.

Уччала қиз чиқди рақс тушгани,
Бири — Лола, бири — Сумбул, бири — Гул,
Энг кичиги энди кирар олтига,
Бири — Лола, бири — Сумбул, бири — Гул...

Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат-лавҳа.

Ўн еттига кирган қишлоқ қизларнинг юзларидек қирмизи, болга тўлди олхўри...

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат-лавҳа.

• Мағнавият

ШИРИН АЗОБИМ — СЕВГИМ ...

• Публицист ўйлари

(Давоми. Боши ўтган сонда).

[illegible]

Ул санамки, сув яқосинда паридек ўлтирур,
Ғояти нозиклигидин сув бирла ютса бўлур.
АТОЙИ.

F. Алиев олган сурат-лавҳа.

[illegible] ...лай?— дейишади унга.

— Ёмон эмас, — дейди у ҳам бепарво.

Лекин унинг ишлари яхши эмас. Унга нимадир ортиқча, нимадир етишмайди. Қаёққа термулса бир нигоҳ уни таъқиб этаверади. Хотини узатган пиёла четида, қизалоғининг жарангдор кулгусида, ўғилчасининг ўйинчоғида — дунёнинг барча бурчагида кимдир табассум қилиб тураверади.

У мендан тасалли кутади. Севги йўқ, дейман мен хотиним албатта бизни зимдан пойлаб турганини ҳис этиб. Мен ҳам кўрмай ўйландим-ку, дейман яна шошиб. О, художон, бор бўлсанг айт, бу савобми ёки гуноҳми?..

У бўлса гапимни эшитмайди. Унинг саволи бошқаю, хаёли бошқа.

Севги дегани нима ўзи?
Севгим менинг,
Кечикиб келган севгим
Энди биз бир умр
қийналамиз,
Кечалари ухламай ўйланамиз,

Кечикиб келган севгим,
Бу дунёда менинг бор-йўқ
гуноҳим...

Энди биз бир умр ўртанамиз,
Кечалари ухлолмай қийналамиз.
Ўйланамиз...
Кечикиб келган севгим,
Кечикиб келган севгим,
Мен сенга нима девдим?!

V

Андижоннинг таърифи кетган Боғишамолида дунёда мен ягона деб ишонган бир қиз билан суҳбатла-

Умрида бир марта учрашмай турмуш қуриб, энди бир куни бир-бирини кўрмаса дунё кўзига қоронғу одамларга сизда ҳавас уйғотган туйғунинг оти ҳам Муҳаббат. Улар ўзлари билмаган ҳолда бир-бирларини севишади, лекин шундай деб ўзларига айта кўрманг. Айтсангиз койиб беришади.Бизга ким қуйибди севгини, дейди.

Мана бу сўзларни эса мен «Инқилоб хиёбони»да эшитдим. Йўқ эшитишга мажбур бўлдим.

— Нилу, йигитинг менинг билагимдан ушлади.

Дунёни тор айлаган ўша
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

Хумор сенинг кўзларинг
сулув,
Анор сенинг юзларинг сулув.
Ёдда қолмас сўзларинг
сулув,
Меҳр қолур, муҳаббат қолур.

Оқиб кетди сувларда Тоҳир,
Зуҳро йиғлаб қолди қон
бағир.
Келганда ҳам замона охир
Меҳр қолур, муҳаббат
қолур...

Нима дейсан, эй, ғайир
инсон?
Ғийбатларинг қилди мени
қон.
Сен ҳам бир кун ўтарсан,
инон,
Меҳр қолур, муҳаббат қолур!

(Давоми бор).

• Қилмиш—қидирмиш

МУЛЛА БЎЛМАГАН МУАЛЛИМ

У аслида дурустгина муаллим эди. Фарғона педагогика институтини тугатгач, ўзи яшаб турган жойда, Сирдарё вилоятининг Сайхунобод туманида ишлаб юрди. Кунларнинг бирида одамлар орасида гап тарқалди: «Муаллим Бозорбой безорилик қилиб қамалиб қолибди».

Бу воқеа 1972 йилда бўлган эди. Суд Бозорбойни 204-модданинг 2-қисми билан айбдор деб топиб, икки йил муддатга озодликдан маҳрум қилганди.

Жазони ўтаб қайтди. Унинг муаллимлиги, олий маълумот эгаси бўлганлиги инобатга олиндими, тўрт ойдаёқ очиққа чиқарилди. Шаҳардаги қурилиш ташкилотларининг бирида дурадгорлик қила бошлади.

Инсон тубанлик қаърига тушиб кетдими, чиқиши қийин бўларкан. Бозорбой очиққа чиқарилганига бир ой ҳам бўлмай, бир кишининг жонига қасд қилди. Бухоро вилоят суди уни 12 йилга озодликдан маҳрум қилиб, ҳали ўтаб бўлмаган бир йилу 3 ой жазосини ҳам қўшиб берди. Хуллас, Бозорбой Тешабоев 14 йиллик жазони ҳам ўтаб келди. Энди у ақл-ҳушини йиғиб олиши, қолган умрини ўз уйида бола-чақалари ва ёру дўстлари даврасида тинчгина ўтказиши мумкин эди.

Дастлаб шу йўлни танлади. Сайхунободдаги пахта заводида ишлади. Уй-жойи «Қизил Октябрь» жамоа хўжалигининг «Пахта-кон» қишлоғида эди. Яхшигина боғ-роғи бор. Ўзи 8 нафар фарзанднинг отаси. Болаларини яхши йўлга бошқариб яшаса бўларди.

Бироқ гоҳи-гоҳида эски безорилиги қўзиб қоларди. 1995 йилнинг 28 май куни ҳам шундай бўлди. Шу атрофда яшовчилар завод девори ёнига ахлат тўкишиб турарди. Гоҳо бу ахлатга ўт ёқилиб, чиқиндилар кармайтириларди. Ўша куни заводда ишлаётган Бозорбойнинг димоғига тутун ҳиди урилди. У даргазаб бўлиб ташқарига чиққан эди, кўзига Каримхон Раҳимов кўриниб қолди. Тешабоев дарҳол унга «Тутунни йўқот» деб дағдаға қилди. Раҳимов «Мен эмас, қўшни, бошқалар ёқишибди» деган эди, лекин Бозорбой аччиғидан тушмади. Унинг важоҳатини кўрган Каримхон Раҳимов «Хўп бўлади, ҳозир ўчираман», — деди.

У бечора челаклаб сув ташиб, ниҳоят ўтни ўчирди. Бироқ шу куни кечаси «нозик табиат» Тешабоевнинг ҳид сезар димоғи яна алланимани сезиб қолди. Ўша томондан тағин тутун ҳиди келаётган эди...

Ҳалигина Синдор Сувонов деган ҳамтовоғи Бозорбойнинг ёнига келиб, томоғи тақиллаб кетганини, ичмаса бўлмаслигини айтганди. Яхшигина улфатчилик бўлганди. Арақ ҳиди Бозорбойнинг бурнига келиб урилаётган тутун ҳидини кучайтириб юборди. У ярим тунда яна тутун ҳиди келаяпти, деб ғазабланиб Каримхон Раҳимовнинг уйига бостириб кирди.

Каримхон телевизор кўриб ўтирганди. Кимдир чақираётганини эшитиб, кўчага чиқди. Қараса, Тешабоев турибди.

— Ўтни нега ўчирмадинг? — ўшқирди у.

— Ўчирувдим. Яна биров ёқибди-да, — деди Раҳимов. Бозорбой Раҳимовнинг юмшоқ жавобидан ғазабланиб, унинг юз-кўзига мушт тушира кетди. Йиқилиб қолса ҳам аямай тепди. Бошига оғир жароҳат етказди. Бечора Раҳимов тўрт кун касалхонада ётиб, ҳушига келмасдан оламдан ўтди...

Каримхон Раҳимов ювошгина, маҳалласида ҳурмат қозонган одам эди. Ундан ёлғизгина қиз қолди. Эр-хотин иккови бутун ҳаётини шу қизга бағишлагандилар. Афсуски, бир безорининг касофати отанинг орзу дарахтига болта уриб, уни қулатди.

Сирдарё вилоят суди 1995 йил декабрь ойида Бозорбой Тешабоевга нисбатан олий жазо тайинлади.

Бозорбой-ку, ўз бошини ўзи еб кетди. Лекин унинг қўлидан бекордан бекорга нобуд бўлган кишига чин дилдан ачинасан, киши. Ҳа, ҳаётда кўпинча ёмоннинг касофати яхшиларга урар экан...

З. ЖЎРАБОЕВ,
Жиззах вилояти прокурорининг катта ёрдамчиси.
С. СУЛТОНОВ,
Сирдарё вилояти, «Кўзгу» газетасининг мухбири.
Т. СОЙНАЗАРОВ,
«Адолат» мухбири.

— Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясининг фаолияти ҳақида батафсил маълумот олмоқчи эдик...

Т. ЗАЙНИЕВ,
Қашқадарё.

Саволга академиянинг «Давлат ва жамият қурилиши» факультети декани Фатҳулла ЭРГАШЕВ жавоб беради:

— Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси 1995 йилнинг апрелида ташкил этилган бўлиб, бу даргоҳда мустақил республикамиз учун раҳбар-ходимлар тайёрланади.

Академияда 2 та факультет—«Давлат ва жамият қурилиши», шунингдек, «Бозор иқтисоди асослари ва тамойиллари» факультетлари мавжуд. Академияда асосий ўқиш муддати 10 ой ва 1 йилдир. Шунингдек, малака ошириш курслари ҳам бўлиб, уларда ўқиш муддати 1 ой ва 3 ойдир.

Бу йил академияга ҳужжатлар 16 июнгача қабул қилинди. 17 июндан бошлаб ўн кун давомида йўл-йўриқ бериш машғулотлари (консультация) ўтказилди.

Ҳамма жойда бўлгани каби бу ерда ҳам имтиҳонлар тест синовлари асосида бўлиб ўтади. «Давлат ва жамият қурилиши» факультетига ҳуқуқ, иқтисод, Ўзбекистон тарихи ва чет тилидан, «Бозор иқтисодиёти асослари ва тамойиллари» факультетига иқтисод, менежмент ва маркетингдан имтиҳон олинади.

Шундан сўнг ижтимоий ва сиёсий фанлар бўйича суҳбат ўтказилади. Суҳбатдан сўнг қабул комиссияси ўзининг хулосасини билдиради.

Академияга 35 ёшгача бўлган, камида 2 йил раҳбарлик бўғинларида ишлаган (бўлим бошлиғи, катта инспектор ва ҳоказо), ҳокимиятлар, вазирликлар ва бошқа марказий ташкилот органларидаги кадрлар қабул қилинади.

Ўқишга даъвогарлар ҳокимият ва бошқарув органлари раҳбар ходимлари, жамоат ташкилотлари етакчилари, йирик ташкилотлар раҳбарлари, ишбилармон, бизнес, қўшма корхоналар тармоқларининг раҳбарлари томонидан бизга тавсия қилинади.

Академия тингловчиларининг айрим гуруҳлари ўқиш давомида турли чет давлатларда стажировкада бўладилар. Тингловчиларимизнинг бир қисми бу йил АҚШ, Покистон ва Жанубий Кореяда бўлиб қайтишди.

Бир сўз билан айтганда, Президент ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясини ёш, мустақил давлатимиз учун етакчи кадрлар тайёрлаб берадиган марказ деб аташга тўла асосимиз бор.

Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ
ёзиб олди.

САВОЛГА 5 ЖАВОБ

1. Футбол оламидаги янгилик

— ФИФА (Халқаро Футбол Уюшмаси) томонидан қабул қилинган «Биринчи голгача» қоидаси ҳақида тўлароқ маълумот берсангиз...

Т. ҲОДИЕВ,
(Тошкент), телефон орқали.

— «Биринчи голгача» қоидасини ҳаётга татбиқ этиш кўп йиллардан бери баҳс-мунозараларга сабаб бўлаётган эди. Ушбу йилдан бошлаб мазкур қоида кучга кирди. Авваллари ғолиб жамоа албатта аниқланиши керак бўлган тақдирда ўйиннинг асосий 90 дақиқаси тугагач, қўшимча 15 дақиқадан яна икки тайм бериларди ва ўша 30 дақиқа албатта ўйналиши шарт эди. Энди эса, янги қоидага кўра, шу вақт давомида қайси бир жамоа биринчи тўпни кирита олса, ўйин шу заҳоти тўхтатилади ва тўп киритган жамоа ғолиб ҳисобланади. Яқинда Осиё Кубоги учун Ўзбекистон — Тожикистон — ва Европа чемпионатида Германия — Чехия жамоалари ўртасида бўлиб ўтган ўйинда худди шундай ҳолат юз берди.

2. Янги ҳаво йўли

— Республикамиз миллий авиакомпанияси янги халқаро ҳаво йўллари очмоқда. Бу борадаги энг сўнгги янгиликлар нималардан иборат?

Ҳ. МУҲАМЕДОВ,
Фарғона.

— «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниясидан хабар беришларича, шу йилнинг 15 июль кунидан бошлаб янги, Бухарест-Тошкент-Пекин ҳаво йўли ишга тушади. Бу билан давлатимиз авиаторлари Руминиянинг «Таром» авиакомпанияси ила ҳамкорликни бошлаб юборадилар. Бу ҳамкорлик ҳақида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Руминияга расмий сафар қилган чоғи келишиб олинган эди. Янги ҳаво йўли уччала давлат сиёсатчилари, ишбилармон, тижораткор ҳамда мутахассислари учун жуда қўл келади.

3. Ой ўзига чорлайди

— Маълумки, америкаликлар Ойни биринчи бўлиб забт этганлар. Улар Ернинг бу табиий йўлдошига яна сафар уюштирмоқчилар, деб эшитдим. Шу гап тўғрими?

Ж. МАҲМУДОВ,
Самарқанд.

— Тўғри. 1969 йилдан 1972 йилгача Америка фазогирлари «Аполлон» деб аталмиш Ой экспедицияси дастурида Ойга олти марта парвоз қилган ва у ерда жами 301 соат вақтни ўтказган эдилар. Энди улар энг аввало коинот бағрида «Альфа» деб аталадиган халқаро орбитал станция қурмоқчилар (у асримизнинг сўнгги йилларида қуриб битказилади). Фазогирлар «Шаттл» кемаларида «Альфа»га етиб борадилар ва у ердан Ойга учадилар. Ҳамма тайёргарлик ишларини 2004 йилга якунлаш кўзда тутилмоқда. Бу лойиҳани амалга ошириш учун НАСА (АҚШнинг аэронавтика ҳамда космик фазони тадқиқ қилиш Миллий бошқармаси)нинг 100 нафарга яқин энг яхши мутахассислари жалб қилинган.

4. Бутун жаҳон — кафтингизда

— Кўпинча реклама тахтакачларида «Ўздунробита» сўзини ўқиб қоламиз. У нимани англатади?

Т. МИРЁҚУБОВА,
Наманган.

— «Ўздунробита» Ўзбек-Америка қўшма корхонаси бўлиб, у Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги ҳамда Қўшма Штатларнинг Жоржия штатида жойлашган ИКГ компанияси ҳамкорлигида яратилган «уяли алоқа» тизимидир. **(Тилшуносларимиз русча «Сетовая связь» иборасининг бундан яхшироқ таржимасини топиша олмаяптилар. — Таҳририят).** «Уяли алоқа»га уланган телефон эгаси бу аппаратни чўнтагига солиб олган ҳолда ундан кўчада ҳам, поездда ҳам, автомобилда ҳам фойдаланиши мумкин. «Уяли алоқа» тизимидан чиққан сигнал тўппа-тўғри коинотдаги йўлдошга етиб боради ва бир зумдаёқ сизни жаҳоннинг хоҳлаган бурчагидаги одам билан улайди. Ҳозирча бундай алоқадан Тошкент, Қашқадарё, Хоразм, Бухоро, Самарқанд, Андижон вилоятларининг фуқаролари фойдаланмоқдалар. Июль ойининг бошларида чўнтак телефонидан Фарғона ва Наманган вилоятининг аҳолиси ҳам фойдалана бошлайди.

«Уяли алоқа» жадал суръатлар билан ҳаётимизга кириб бормоқда. Ўтган йили ундан 1200 нафар ишбилармон, тижоратчи ҳамда тез иш битириши керак бўлган абонентлар фойдаланишган бўлса, ҳозир уларнинг сони 6,5 минг кишига етди. Яқинда Американинг Техас штатидан келган мутахассислар бу алоқа тизимини такомиллаштириш устида ишламоқдалар. Тўрт йилдан сўнг бу алоқа хизматидан 84 минг киши, пировардида эса 140 минг абонент фойдалана бошлайди.

5. Регистонда соҳибқирон ҳайкали қад кўтаради

— Тошкентдаги Амир Темур ҳайкалининг муаллифи, таниқли ҳайкалтарош Илҳом Жабборов ҳозир нима иш билан банд?

Т. КОМИЛОВ,
Чуст.

— Абдулла Қодирий мукофотининг совриндори Илҳом Жабборов ҳозирги кунларда соҳибқироннинг улуғвор бронза ҳайкалини яратиш устида ишламоқда. Буюк саркарданинг 660 йиллиги тантаналарида очилиши мўлжалланаётган бу ҳайкал Самарқанднинг Регистон майдонига, мармар шохсупага ўрнатилади.

• ЭЪЛОН

«Адолат» газетасига малакали ҳисобчи-бухгалтер ва мусаҳҳиҳ (корректор) керак.

Адолат. Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси
Adolat عدالت justice
Муассис: Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.
Қабулхона телефони: 33-41-89

Таҳрир ҳайъати: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Нажмиддин КОМИЛОВ, Акмал ҚОСИМОВ, Мукимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Абдурафиқ АҲАДОВ, Чоржау АБДИРОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баходир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Муккаррамхон АЗИМОВА, Турғунбой МАДИЁРОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Шуҳратжон АЛИМАТОВ, Муҳаммад ЮСУФ.

Навбатчи муҳаррир —Шаҳзодахон ХУДОЙБЕРДИЕВА. Навбатчи —Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Буюртма Г— 0405. Газета офсет усулида, А-2 форматда, 7194 нусхада чоп этилди.

Газетада чоп этилган факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар. Таҳририят келган хатларга жавоб қайтармайди. «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент-ГСП Матбуотчилар кўчаси 19.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.